

Naša anketa

Máte pocit, že verejnoprávne médiá Slovenskej republiky – Rozhlas a televízia Slovenska – vám poskytujú objektívne a len na pravde sa zakladajúce informácie? Alebo...?

Ján Hamar, predseda ObIV a člen ÚR SZPB, Levice: NIE.

Milan Malý tajomník ObIV SZPB Trebišov: Áno, poskytujú objektívne informácie, no či sú aj pravdivé, to je pojem relatívny.

Štefan Tichý, tajomník ObIV SZPB Martin: RTVS neposkytujú objektívne a len na pravde sa zakladajúce informácie! Viď: Líbya, Irak, Sýria, Ukrajina...

Ján Šteuček, člen SZPB, Sučany: Nielen pocit, ale začínam mať presvedčenie, že náš RTVS dáva viac priestoru informáciám, ktoré nie sú celkom objektívne, názorovo sú nevyvážené až jednostranné. Napríklad relácia „Pod lampou“ Š. Hríba v STV 2.

Jozef Pupala, predseda HDK pri ObIV SZPB R. Sobota: Naše verejnoprávne médiá slúžia svojim chlebobdarcom! Mám možnosť sledovať spravodajstvo z Maďarska i Česka. Sú servilné, proamerické! a vrcholne neobjektívne!!! Podľa mňa bol aj Goebels „objektívnejší“, lebo on aspoň neskrýval tvrdil, že 1000-krát opakovaná lož sa stáva pravdou. No slovenské verejnoprávne médiá veľakrát prezentujú prvotnú lož ako absolútnu pravdu!!!

Viliam Solovič, člen ObIV SZPB Nové Mesto nad Váhom: Myslím si, že na 70 percent nám poskytujú objektívne a len na pravde sa zakladajúce informácie a asi 30 percent skreslené. Niekedy sú použité v informáciách slovíčka, napr. údajne, možno, pravdepodobne – a vtedy si divák, či poslucháč nie je istý s informáciami.

Juraj Drotár, podpredseda ÚR SZPB: Toho roku verejnoprávne médiá dostatočne poskytujú vhodné programy a informácie v širokom spektre povstaleckej a protifašistickej odbojovej činnosti, ktoré v predchádzajúcich rokoch neboli. Informácie nemôžu byť len čierno-biele, preto sa vyskytujú aj iné pohľady niektorých pracovníkov masmédií, na ktoré SZPB vhodne reagoval. Pri posudzovaní historických udalostí sa vždy budú vyskytovať aj takéto názory. Pre nás je však najdôležitejšie stanovisko NR SR, uvedené v Zákone o protifašistickom odboji. Za tohoročnú programovo zameranú mediálnu činnosť na protifašistický odboj a súčasne k výročiu oslobodenia v roku 2015 si médiá zasluhujú poďakovanie.

Perlička**Neonacista do Senátu?**

V americkom Senáte budú mať „veselo“, ak v tamajších voľbách uspeje kandidát, ktorý sa otvorene hlási k neonacismu. Robert Edward Ransdell sa dostal na titulky médií svojimi nevráživými vyjadreniami na margo Židov a s kampaňou, ktorú vedie so sloganom „So Židmi stratíme“.

Zdesenie vyvoláva nielen počas prejavov, ale aj na mnohých rasistických stránkach, kde pravidelne uverejňuje svoje, podľa mnohých až nechutné názory. Naposledy šokoval na jednej z miestnych univerzít, kde študentom prišlo z jeho slov až tak zle, že hŕfne opúšťali aulu. Ransdell v minulosti patril k prívržencom organizácie, ktorá otvorene obdivovala bombového útočníka Timothyho McVeigha. Kandiduje za štát Kentucky, pričom svoju kandidatúru oznámil prostredníctvom neonacistickej stránky Stormfront. Tú spravujú členovia nemenej známeho Ku Klux Klanu.

A. MIKUNDOVA

Zdroj: www.courier-journal.com

„My sme boli vylúčení z kategórie obete,“...

...povedala predsedníčka Medzinárodného výboru vyhnancom a utečencov, obetí fašizmu a nacizmu Ivica Žnidaršičová zo Slovinska v priebehu rokovania, ktoré sa konalo v dňoch 19. a 20. septembra 2014 v hlavnom meste SR Bratislava. A na vysvetlenie dodala, že v súvislosti s 2. svetovou vojnou sa spomínajú len koncentračné tábory, no nie tábory, ktoré boli určené pre vyhnancom.

Hlavným zmyslom rokovania, ktorého sa zúčastnilo 15 delegátov z 8 štátov (pozvaných bolo 20 delegátov z 11 krajín), bolo zachovať pamäť o vojnovom utrpení tejto kategórie ľudí a o skrivodlivosti, s akou sa k nim dodnes pristupuje. Bratislavského rokovania sa zúčastnil aj štátny tajomník MPSVR SR Branislav Ondruš.

Ivica Žnidaršičová ďalej konštatovala, že učebnice dejepisu v európskych krajinách málo alebo vôbec nehovoria, že genocída sa vo vojne najviac dotkla slovanských národov. Dôvodom, prečo sa o tom takmer nehovorí, je aj 23. august, ktorý sa stal európskym dňom boja s totalitnými režimami (nacizmom a stalinizmom), hoci ide len o nepodarené zakrývanie britskej, francúzskej a talianskej kolaborácie s Hitlerom pri mníchovskom diktáte rok predtým.

Je preto pochopiteľné, že v tejto organizácii panuje jednota o potrebe presadiť, aby OSN odsúdila ako zločinecký nie 23. au-

V centre predsedníckeho stola sedí Ivica Žnidaršičová, vedľa nej dve prekladateľky a ďalej hostitelia: vľavo Juraj Drotár, vpravo Pavol Sečkář. Úplne vpravo s fotoaparátom je tajomník organizácie Slovinec Gregor Kaplan.

gust 1939 (Deň podpisu paktu Molotov – Ribbentrop), ale 30. september 1938 (Deň podpisu zradného mníchovského diktátu).

To však nie je všetko. Delegátka z Moskvy upozornila, že Európa sa už zbavuje aj pravých protifašistických výrazov. „Všimli ste si, zvýraznila, že z dokumentov, zo slovníka historikov, mizne pojem „fašistické Nemecko“?“

Alebo srbský delegát, ten poukázal na to, ako sa dnes Európa snaží v súvislosti s 1. svetovou vojnou hovoriť, že napr. Rakúsko-Uhorsko, Francúzsko či Nemecko neboli agresori, že v tejto vojne išlo len o náhody a zhody okolností... „Všimnite si, dnes sú vinní len tí, čo sa nevedia obhájiť, čiže malé štáty,“ dodal.

Poľský delegát si zase všimol, aké nepravosti spôsobili za 70 rokov od vojny

spôsoby odškodnenia. A poukázal na rozdiel, ak je za jednu a tú istú záležitosť odškodnený Poliak v Poľsku, Poliak v USA, Poliak v Kanade...

* * *

Koľkých ľudí sa „vyhnanstvo a utečencstvo“ dotýka na Slovensku, som sa opýtal nášho zástupcu (podpredsedu SZPB) Juraja Drotára. Jeho odpoveď bola viac ako prekvapujúca: „Okolo 460 tisíc!“ A vysvetlil, že ide o ľudí, ktorí boli násilne zabratí po oboch viedenských arbitrážach. „Žiaľ, SR nemá samostatnú organizáciu, ktorá by týchto ľudí zastupovala,“ povedal. V Európe je takýchto organizácií deväť.

V. MIKUNDA

Volné pokračovanie na str. 11:
Otvorený list Európskemu parlamentu a prezidentom európskych štátov.

Vojnové siroty sú konečne odškodnené!

V piatok 12. septembra 2014 Národná rada SR prijala 80 hlasmi zákon o odškodnení vojnových sirôt, návrh, ktorý predložili poslanci Smeru-SD Viliam Jassaň a Lubomír Petrák. Dôvodom jeho predloženia podľa jeho predkladateľov bolo „učiniť zadosť spravodlivosti vo vzťahu k deťom účastníkov protifašistického a protinacistického odboja“.

Vojnovou sirotou zákon rozumie deti (a teda odškodnenie náleží im) tých ľudí, ktorí sa ako príslušníci československých zahraničných a spojeneckých armád alebo ako účastníci domáceho protifašistického a protinacistického odboja v rokoch 1939 až 1945 zúčastnili na protifašistickom a protinacistickom boji za slobodu a demokraciu na Slovensku a následne padli či boli popravení.

Ak vojnová sirota stratila jedného rodiča, patrí jej jednorazový príspevok vo výške 2655,52 eura, ak oboch, výška odškodnenia činí 3983,27 eura. Ak rodič zomrel na následky zranení utržených v protifašistickom boji za oslobodenie, štát vyplatí potomkovi 2655,52 eura.

Odškodnenie by sa mohlo podľa predkladateľov dotknúť asi 400 ľudí.

Pamätné medaily generálom

Pamätnú medailu Za obetavú prácu pre rozvoj SZPB odovzdal Pavol Sečkář, predseda SZPB, členom Klubu generálov SR, generálom Milanovi Cerovskému, Tiborovi Gaplovskému, Júliusovi Humajovi a Jánovi Vidovi. Poďakoval im za ich pomoc pri zabezpečovaní podujatí organizovaných SZPB. Spomenul pritom dôstojné oslavy 70. výročia SNP a ďalšie spomienkové podujatia, na ktorých zabezpečovaní sa generáli podieľali.

V neformálnej diskusii si predseda SZPB vymenil s generálmi názory na súčasnú aktuálnu situáciu vo svetle neustálej potreby protifašistického pôsobenia a vytvárania verejnej mienky odmietajúcej prejavy fašistickej ideológie. Tie sa, žiaľ, z času na čas stále ob-

javujú nielen vo svete, ale aj u nás.

„Ocenenie si veľmi vážime a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu. Zväz je potrebné v každom prípade podporovať,“ reagoval na udelenú medailu generál M. Cerovský, bývalý náčelník Generálneho štábu OS SR.

Generál T. Gaplovský vyjadril presvedčenie, že oslavy 70. výročia SNP boli vyjadrením novej účinnejšej spolupráce pri presadzovaní protifašistických myšlienok.

Ako však dodal na margo súčasného vývoja vo svete, „bolo by potrebné, aby sme sa dočkali aj Dňa víťazstva zdravého rozumu“.

Vladimír DOBROVIČ

John Lear: To, čo zbúralo WTO, neboli lietadlá

Bývalý pilot CIA vyhlásil, že 11. septembra nezasiahli Svetové obchodné centrum žiadne lietadlá, pretože by to bolo fyzikálne nemožné.

John Lear, syn vynálezcu Billa Leara, poskytol odborný posudok, že je fyzikálne nemožné, aby Boeing 767 (lety AA 11 a UAL 175) zasiahol mrakodrapy. „Dvojičky“ 11. septembra 2001, obzvlášť keď ho mali riadiť neskúsení piloti. Vo svojom vyhlásení pod prisahou – pre súdne pojednávanie – uvádza: „Žiadny dopravný Boeing 767 nezasiahol Dvojičky, ako podvodne vyhlásila americká vláda, médiá, NIST (Národný inštitút štandardov a technológií pri ministerstve obchodu USA) a ich dodávatelia.“

„Nijaké takéto nehody sa ne-

stali, pretože sú fyzikálne nemožné... z nasledujúcich dôvodov: v prípade UAL 175, ktorý mieril proti južnej veži, skutočný Boeing 767 by sa začal teleskopicky rúcať, keby jeho špica narazila do 14-palcových oceľových stĺpov (35 cm)... Vertikálne a horizontálne chvostové časti by boli okamžite oddelené od lietadla, narazili by do oceľových boxových stĺpov a spadli by na zem... Motory by po náraze na oceľové stĺpy udržali svoj základný tvar, buď by spadli na zem, alebo by boli objavené v troskách zrútených budov. Nijaký Boeing 767 by vo výške 330

metrov nad morom nedosiahol rýchlosť 870 km/h (540 mph)...

Trosky by mali obsahovať veľké časti Boeingu 767 vrátane jadier troch motorov s hmotnosťou približne 4 tony, ktoré nemohli zmiznúť. Doteraz neexistuje žiadny dôkaz, že veľké súčasti štruktúry lietadiel boli vo WTC nájdené. Je nemožné, aby lietadlo kompletne zmizlo.“

Viac: <http://worldobserveronline.com/2014/03/09/ex-cia-pilot-gives-sworn-testimony-planes-hit-twin-towers/>

Chce si Nemecko zopakovať 2. svetovú?

Spomeňme si, že dôvodom na okupáciu Poľska sa stala tzv. „gliwická provokácia“, v ktorej príslušníci SS, prezlečení do poľských uniforiem, zaútočili na rádiostanicu v meste Gliwice. Západ vtedy neprijal túto drzo cynickú nemeckú verziu, čím spôsobil začiatok 2. svetovej vojny.

Rovnaká situácia sa opakuje dnes pri Ukrajine. Len hráči sa vymenili. Mediálnemu priestoru západných ovčanov bola podhodaná verzia, že agresorom na Ukrajinu je Rusko. Problémom číslo jeden je len to,

že nikomu sa tam nedarí nájsť ruské útvary. Problémom číslo dva je, že Západ sa dnes nestavia proti, ale prítakáva agresorovi.

Podľa toho, ako sa správa nemecká kancelárka, zdá sa, že dnes má na stole 70 rokov staré účty a ide si to vyrovnať nielen s potomkami Červenej armády, ale aj potomkami 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, 1. čs. armády na Slovensku v SNP..., skrátka so všetkými slovanskými víťazmi. Príde však čas, keď Porošenkovia a im podobní pochopia, že aj s nimi.

V. MIKUNDA s využitím supressa.ru z 1. septembra 2014

Agentúra Sin-chua (Nová Čína): Ukrajinská kríza pomohla NATO opodstatniť svoju existenciu

„Summit NATO, ktorý sa skončil 5. septembra, sa stal najvýznamnejším zasadnutím tejto organizácie po skončení studenej vojny. NATO sa na ňom rozhodovalo, či umiestniť v krajinách východnej Európy oddiely rýchleho nasadenia...“

„Ukrajinská kríza je len zámenkou na zadržiavanie Ruska, NATO kvôli Ukrajine nebude riskovať...“

Podľa autorov komentára aliancia neuspokojila ani želanie ukrajinskej vlády poskytnúť jej zbraň. Veď nie je tomu tak dávno, čo vládne sily Ukrajiny utrhli jednu porážku za druhou, nepodarilo sa

im splniť cieľ „oslobodenia“ východu krajiny za jeden mesiac.

Po rozpade ZSSR sa NATO nechce zriecť politiky zadržiavania Ruska, ale nie je v jeho silách urobiť niečo s rizikami, ktoré pri odpore Ruska vznikajú. Preto musí konať na výsosť opatrne. Septembrový summit bol teda jasným

prejavom slabosti NATO, tvrdí agentúra Nová Čína.

„Tak natovská politika, nasmerovaná na zadržiavanie Ruska, ako aj hospodárske sankcie USA a Európy voči Rusku nepomôžu riešeniu ukrajinskej krízy. Neodkladnou úlohou Západu sa tak stane súčinnosť pri serióznom posudzovaní politických požiadaviek východu Ukrajiny,“ končí svoj komentár agentúra Sinchua.

Podľa vz.ru, 9. september 2014

Pozner: Rusko nikdy nepustí NATO k svojim hraniciam

Samotná myšlienka priblíženia sféry vplyvu NATO k hraniciam Ruska priamo protirečí tomu, čo štátny tajomník James Baker slúbil Gorbačovovi pred mnohými rokmi, hovoriac, že NATO sa nepohne ani o palec východným smerom, ak sa Nemecká zjednotia.

Keď však Sovietsky zväz zanikol a NATO sa začalo

posúvať na východ nie na palce, ale na míle, Rusko vyhlásilo: „Hej, počkajte na chvíľu, veď sme mali dohodu.“ Odpoveď USA bola takáto: „Niet žiadnej dohody, pretože tá bola uzavretá so Sovietskym zväzom. Vy nie ste Sovietsky zväz, vy ste Rusko, zmierte sa s tým.“

Originál: <http://www.politonline.ru/ventilyator/17261.html>

Dobré informácie, presné slová a chladnokrvnosť – Dušan D. Kerný

...Európska únia je vlastne po prvý raz priamo zavlečená do dlhotrvajúceho konfliktu, krvavej vojny. Po prvý raz je v situácii, keď je priamo jednou z dotknutých strán

konfliktu, ktorý v rozsiahlej miere sama spôsobila, urýchlila a stratila pritom tvár a kredit ako zahraničnopolitická „veľmoc“. Nemá koncepciu, ako postupovať ďalej, a jej

správanie vyvoláva veľké otázky o tom, či jej konanie nebolo práve tak taktickým, ako aj strategickým omylom alebo zlyhaním.

Slovenský rozhľad 16/2014 (výňatok)

Domobranci zničili ukrajinskej armáde 65 % bojovej techniky

Prezident Petro Porošenko v rozhovore pre ukrajinskú televíziu priznal, že v bojoch o Donbas ukrajinská armáda stratila vyše 60 percent vojenskej techniky. „Teraz už môžem o tom hovoriť, pretože už je to v poriadku, ale v útvaroch, ktoré stáli v prvých línách, bolo 60–65 % techniky zničené. A nebolo sa čím brániť. Teraz už je čím,“ cituje ho agentúra Interfax.

Podľa Porošenka technika prichádza do útvarov na

obnovenie ich bojaschopnosti denne. Ako poznamenal, ukrajinské ozbrojené sily nebojovú techniku získali aj od zahraničných partnerov a bojovej má Ukrajina dostatok.

„Gul'omety sme nedostali, pretože ich máme. A s nimi aj tanky, raketomety, rakety, delostrelectvo a ďalšie, čo dnes dovoľuje držať taký široký front,“ konštatoval prezident.

Podľa eurazia.org, 22. september 2014

Čo píšú iní

V čase zrady 1938

Po desiatkach rokov neustáleho opakovania sa v našich médiách a bohužiaľ aj v učebniciach bolo ustálené kliše, že v roku 1938-39 sa Československo vzdalo bez jediného výstrelu.

Faktom však zostáva, že o československé pohraničie zvedli príslušníci našich ozbrojených zložiek krvavú tajnú vojnu, v ktorej sa zúčastnilo na oboch stranách konfliktu mnoho desiatok tisíc mužov.

Podľa mpo.sk, 9. september 2014

Zomrel najstarší z dynastie Romanovcov

Vo veku 92 rokov zomrel v Toskánsku Nikolaj Romanovič Romanov, ktorý je prapravnukom Mikuláša I. (čiže ruský cár Mikuláš II. mu bol prastrýkom).

V roku 1922 sa narodil vo Francúzsku a v roku 1936 sa jeho rodina presťahovala do Ríma, kde nastúpil do humanitnej akadémie.

Počas 2. svetovej vojny odmietol návrh Mussoliniho vlády, aby sa stal kráľom okupovanej Čiernej Hory.

Rusko po prvýkrát navštívil v roku 1992. Podľa ITAR-TASS z 15. septembra 2014

Rozpačité oslavy SNP – Dušan Konček

Sedemdesiate výročie SNP je naozaj významné výročie v kontexte druhej svetovej vojny. Slovensko sa ho však nezhostilo tak, ako by sa patrilo. Boli tu iba dvaja zahraniční hostia najvyššieho rangu a okolo pozvania iných vzniklo dosť nevkusných nedorozumení. Zveriť organizovanie osláv nejakým „detským“ z Múzea SNP v Banskej Bystrici bolo nedorozumenie.

Zvykneme hovoriť, aké významné je to výročie, aké to bolo významné vystúpenie Slovákov v boji proti fašizmu a podobné prívlastky, ale oslavy boli skôr ako keby išlo o akúsi bezvýznamnú epizódu. Ani vláda SR a ani prezident sa v tomto smere nijako nevyznamenali. Dôsledkom toho bolo, že v zahraničí sa o oslavách SNP písalo, že tam bol nejaký transparent s nápisom STOP NATO a že Poľsko nedovolilo letieť ministrovi obrany Ruska cez svoje územie, keď sa vracal z osláv domov. Skutočne sme sa nevyznamenali, skôr sme prepadli.

Iste, Normandia – Nemen je v inej váhovej kategórii osláv, ale Francúzi sa jej zhostili naozaj dobre. Práve na oslavách SNP mi chýbalo zastúpenie Francúzska, pretože boje pri Strečne boli naozaj zo strany Francúzov statočné a hrdinské.

Treba síce povedať, že medzinárodná situácia bola a je zvláštna, čo sa mohlo odraziť na účasti, ale naša diplomacia aj tak nezpracovala, ako mala. Ľudia, ktorí ešte žijú a bojovali v SNP, ale aj ich synovia či dcéry si zaslúžili, aby toto výročie nebolo také rozpačité. Ako tak sa snažil slovenský premiér, keď sa ukázal v niektorých dedinkách, ale napríklad od prezidenta SR sa čakalo viac ako rozpačitý prejav na rozpačitom podujatí.

Slovenský rozhľad 16/2014

Novinárom, ktorí padli na Ukrajinu, priznali cenu „Svet bez nacizmu“

V nominácii „Sloboda slova“ túto cenu udelilo rovnomené hnutie na ochranu práv. Získavajú ju médiá, ktoré vysvetľujú činnosť antifašistických organizácií a ktoré pomáhajú boju s obnoveným nacizmom. Konkrétne sa jej nositeľmi stali Andrea Roccelli, Andrej Mironov, Anton Vološin, Igor Kornel'juk a Anatolij Kl'an.

Pri odovzdávanom ceremoniáli bola minúta ticha venovaná aj spomienke na fotoreportéra Andreja Stenina, ktorého na Ukrajinu zabil v auguste.

Za vklad do boja s xenofóbiou, nacionalizmom... bol v nominácii Občiansky postoj odmenený líder Socialistického národného frontu Litvy Algirdas Paleckis. Paleckis sa totiž stal prvým, kto bol v Litve odsúdený podľa článku 170 trestného poriadku „O odmietaní sovietskej okupácie“.

V nominácii „Nikto nie je zabudnutý, na nič sa nezabúda“ bol ocenený riaditeľ fondu Historická pamäť Alexandr Ďukov a vedúci výskumných programov fondu Vladimír Semindej.

Laureátom v nominácii „My si pamätáme! My sme pyšní!“ za literárne diela, ktoré pomáhajú zachovávať historickú pamäť, sa stal novinár a filmový dokumentarista Alexandr Stupnikov.

Podľa vz.ru, 11. september 2014

Pápež: tretia svetová už vo svete beží

Rímsky pápež František vyzval ľudstvo zbaviť sa apatie pred tvárou „tretej svetovej vojny“, ktorú charakterizoval ako „vojnu postupnú, skladajúcu sa zo zločinov, masových vrážd a ničenia“.

Vystupujúc na ceremónii na vojnovom cintoríne Redipuglia v Taliansku (blízko slovinských hraníc), venovanej začiatku 1. sv. vojny, povedal, že súčasná „vojna“ je iracionálna a jej príčiny sú lakomstvo, netrepezlivosť, snaha predávať zbraň a túžba po moci, uvádza BBC.

„Vojna – to je nerozum,“ vyhlásil František z pamätníka obetí prvej svetovej vojny, vybudovaného počas vlády Mussoliniho.

Na cintoríne Redipuglia sa nachádzajú pozostatky 100 tisíc talianskych vojakov padlých v 1. sv. vojne.

Podľa CA.NEWS (CA), 15. september 2014

Rokoval ObIV SZPB Bratislava

Rokovanie oblastného výboru SZPB v Bratislave 11. septembra viedol jeho predseda Martin Krno. Tajomníčka výboru Katarína Frišová v správe o plnení úloh za prvý polrok konštatovala, že všetky úlohy a prijaté uznesenia sa splnili. Členovia potom schválili dodatok rozpočtu za minulý rok, ktorý konštatoval jeho prekročenie, a ústredná rada ho dotáciou vyrovnala.

ObIV SZPB schválil aj rozpočet na rok 2014, ktorého príjmy vyjadrujú vyše 12 500 eur, s dotáciou vo výške 9158 eur.

Členovia oblastného výboru prerokovali tiež návrh na uskutočnenie výročných členských schôdzí základných organizácií a oblastnej konferencie v budúcom roku. Informovali sa aj o návrhu na vyznamenanie účastníkov protifašistického odboja pri príležitosti 70. výročia SNP, ktoré udelí Ministerstvo obrany SR.

V správe o činnosti predsedníctva o. i. konštatovali, že popri plnení úloh, ako vyplýva aj z do-

kumentov ÚR SZPB, sa vo veľkej miere zameriavajú na zvyšovanie aktivít základných organizácií, na starostlivosť o najstarších členov, účastníkov odboja, a na získavanie nových mladších členov. V tomto roku vynikla najmä účasť členov a sympatizujúcich s aktivitami SZPB počas výročí M. R. Štefánika, počas výročí SNP v Bratislave a v Banskej Bystrici, ale aj v ďalších mestách západného Slovenska, napríklad v Pezinku, Modre, Báhoňi, Záhorskej Bystrici, počas výročí oslobodenia Bratislavy a ukončenia vojny.

Oblastná organizácia má dnes 26 základných organizácií (3 ZO SZPB boli zrušené), v ktorých sa združuje 980 členov. A hoci v poslednom čase prijali 41 nových, nestačí to nahradiť prirodzený odchod tých najstarších. Preto sa tiež viaceré organizácie orientujú na účinnejšiu spoluprácu s orgánmi samosprávy, jednotou dôchodcov a inými organizáciami, aby spájali viaceré spoločné podujatia a aktivity.

V tomto smere vyniká napríklad úzka súčinnosť SZPB s bratislavským magistrátom a osobitne s primátorom Milanom Ftáčnikom, či so starostkou Starého mesta Tatianou Rosovou a s ďalšími funkcionármi v mestách okolo Bratislavy.

V duchu takéhoto aktivít sa pripravujú aj výročné členské schôdze základných organizá-

Hneď po zasadaní oblastného výboru sa konala porada s predstaviteľmi základných organizácií. Predsedovia boli okrem výročných rokovaní a zakupovania členských známok informovaní aj o spôsobe vyznamenávania priamych účastníkov boja s fašizmom, ktorých má bratislavská organizácia ešte asi 200.

cií, ktoré by sa mali uskutočniť v priebehu októbra – novembra, a oblastná konferencia v marci budúceho roku. Členovia výboru

schválili aj uznesenie o voľbe delegátov a formu predkladania návrhov na zloženie nového oblastného výboru SZPB. **Martin KUČEK**

Opäť vzplanuli vatry

Na viacerých horách stredného Slovenska v roku 1944, osobitne v letných mesiacoch, vzplanuli ohne, aby spojeneckým letcom, najmä tým z východu, ukázali, kam majú zacieliť dodávky zbraní a iného potrebného materiálu pre tvoriace sa partizánske oddiely. A z neba na padákoch na slovenskú zem spúšťali to najcennejšie, čo mohli poskytnúť – vycvičených parašutistov, organizátorov bojov v tyle nepriateľa.

Po tieto týždne sa znovu rozhorievajú vatry na počesť 70. výročia Povstania. Jednu takú zažal bratislavský primátor Milan Ftáčnik spolu s priamymi účastníkmi protifašistického odboja (zľava) Františkom Hartánskym, Annou Bergerovou, Rudol-

fom Jungom, Jánom Chudíkom a ďalšími uprostred vynoveného rekreačného areálu na Železnej studničke. O zachovanie jeho

názvu za predchádzajúcich „otcov mesta“ museli odbojármi

tiež bojovať, ale teraz už výletníci inak nehovoria – ideme si zabehať či opekať na Partizánsku lúku.

* * *

Milé podujatie pripravené bratislavským magistrátom sa uskutočnilo podvečer 27. augusta vzápätí po pietnom akte kladenia vencov na Námestí SNP, kde odbojárov a ostatných členov SZPB čakal veľkokapacitný autobus. Zaplnil sa do posledného miestečka. V prekrásnom prostredí pri meandroch riečky Vydrice ich čakali desiatky Bratislavč-

nov, ktorých zlákal pestrý kultúrny program, najmä vystúpenie súboru ľudového tanca.

Primátor Milan Ftáčnik a predseda ObIV SZPB v Bratislave Martin Krno vystúpili s príhovormi v rámci neformálneho dialógu. Obaja vyzdvihli význam nášho hlavného mesta pri príprave ozbrojeného vystúpenia proti nemeckým nacistom a domácejmu zapredaneckému režimu. Veľmi pozitívne zhodnotili tesnú spoluprácu SZPB a súčasného vedenia mestskej samosprávy, o čom svedčí návrat k pomenovaniu Mosta SNP, možnosť detí držiteľov osvedčenia č. 255 cestovať zadarmo bratislavskou MHD, dôstojné oslavy jednotlivých výročí, ako aj táto podarená akcia na Partizánskej lúke, na ktorej nechýbalo pohostenie s čašou vína a, samozrejme, ani partizánske pesničky pri plameňoch vatry. **(ao), foto: R. Polák**

Výročie SNP ako ozajstná spoločenská udalosť

Bratislavská základná organizácia SZPB č. 7 usporiadala slávnostné stretnutie k SNP až 22. septembra a ako hovorí predsedníčka Anna Bergerová, vôbec to neprekáža, 70. výročie je predsa dátum, ktorý sa bude dať oslavovať do konca roka.

Miestny klub dôchodcov bol „natrieskaný“ do posledného miestečka. Ved' spolu s protifašistami si prišli zaspomínať aj členovia jednoty dôchodcov, vlastného klubu dôchodcov Zlatý dážd' i členovia Slovenského Červeného kríža. To, že boli prítomní aj starosta MČ Bratislava III Rudolf Kusý, predseda ObIV SZPB Bratislava Martin Krno a hudobné kvarteto (dvaja pedagógovia a dvaja žiaci) z miestnej umeleckej školy na Háľkovej 56, považujeme už pri takýchto príležitostiach trochu za samozrejmosť.

Napriek tomu, že išlo o slávnostné stretnutie, zazneli tu aj praktické výzvy. Napríklad od M. Krna, aby

sme sa nebáli verejne hovoriť, že sme pyšní na SNP. Alebo od starostu Kusého, že neustále nás musí trápiť otázka, čo vie o SNP mladá generácia. „Moja osobná skúsenosť hovorí, že mladí ľudia sa v tomto období začali o SNP naozaj viac zaujímať,“ dodal.

Táto organizácia žije aj aktuálnymi protifašistickými témami. Ved' stačilo, aby predsedníčka dala priestor k diskusií, a hneď tu bol „problém“. Napr. kde sa podeli – a či je šanca, že sa ešte vrátia – ulice po významných bojovníkoch s fašizmom.

Predseda bratislavskej oblasti na to síce odpovedal, dá sa však čakať, že výročné rokovania túto tému nastolia ešte razantnejšie. **V. MIKUNDA**

■ 26. AUGUST

Austrálska vláda vyčlenila 64 miliónov dolárov (45,5 mil. eur) na opatrenia spojené s bojom proti násilnému extrémizmu. Ide o odpoveď na pokračujúci nábor zahraničných bojovníkov organizácie Islamský štát, ktorá ovláda rozľahlé územia v Iraku a Sýrii. Opatrenia zahŕňajú komunitné programy, ktorých cieľom bude zabrániť mladým Austráľčanom, aby vstupovali do extrémistických organizácií, ako aj vytváranie medzirezortných vyšetrovacích tímov zameraných na rozbíjanie skupín zahraničných bojovníkov.

■ 1. SEPTEMBER

Sériou podujatí si Poľsko pripomenulo 75. výročie útoku nemeckých jednotiek, ktorý priniesol začiatok 2. svetovej vojny. Už tradične sa spomienkové akcie začali o 04.45 h na gdanskom myse Westerplatte, kde krížnik Schleswig-Holstein vypálil prvé strely na poľské vojenské sklady na pobreží, čím sa začal útok wehrmachtu na Poľsko.

■ 2. SEPTEMBER

V Berlíne odhalili pomník desiatkam tisíc fyzicky a psychicky postihnutých ľudí, ktorých počas 2. svetovej vojny zabil nacisti. Tí ich považovali za bezcenných,

čím sa spolu so Židmi, Rómami či odporcami režimu stali jedným z hlavných terčov vtedajšej vlády Nemecka. Pamätník pozostáva z múru z modrého skla.

■ 10. SEPTEMBER

Grécky parlament schválil po vlne xenofóbnych útokov sprísnenie zákonov a popieranie holokaustu označil za trestný čin. V krajine

stalo sa VO SVETE
26. 8. – 20. 9. 2014

sa nachádza vyše milióna ilegálnych imigrantov, ktorí čelia narastajúcemu nepriateľstvu Grékov počas hospodárskej krízy a rekordnej nezamestnanosti. Schválená právna norma zvyšuje väzenský trest za podnecovanie zločinov z nenávisťi z dvoch na tri roky a umožňuje prokuratúre vyšetrovať takéto trestné činy aj vtedy, keď ich obeť nenahlásia úradom.

■ 18. SEPTEMBER

K násilnostiam a výtržnostiam došlo na predmestí gréckeho prístavného mesta Pireus počas pochodu venovaného spomienke na hudobníka a antifašistického aktivistu Pavlosa Fyssasa, ktorého pred rokom zavraždil prívrženc

ultrapracovnej strany Zlatý úsvit Jorgos Rupakias. Výtržnosti vypukli po skončení pochodu zhruba šesťtisíc ľudí ulicami predmestia Keratsini. Ešte predtým mu presne na mieste, kde k zločinu došlo, ľavicoví aktivisti odhalili sochu.

■ 19. SEPTEMBER

Dvaja rakúski regionálni politici boli nútení odstúpiť po tom, ako sa v dokumentárnom filme premietanom na festivale v Benátkach objavili v pivnici vyzdobenej predmetmi z hitlerovského Nemecka. Známy režisér Ulrich Seidl si vo svojom najnovšom filme V pivnici zobral na mušku temné a nepochopiteľné javy, ku ktorým dochádza v suterénoch rakúskych domov.

■ 20. SEPTEMBER

Kolekcia listov Johna F. Kennedyho zaslaná rodine Harolda Marneyho, nezvestného člena posádky torpédoborca, ktorému Kennedy velil počas 2. svetovej vojny, bola predaná na aukcii v Bostone za 200-tisíc dolárov (155-tisíc eur). Marney bol zabitý v roku 1943, keď Japonci zničili americký torpédoborec PT-109. Kennedy, ktorý sa stal vojnovým hrdinom za to, že zachránil posádku svojej lode, kondoloval Marneyho rodičom a jeho smrť nazval veľkou stratou. **(ao)**

Odbojáři v Povstání

Pri nedávnych oslavách 70. výročia vypuknutia Povstania v Banskej Bystrici v emóvne ladenom slávnostnom prejave pán prezident Kiska prehlásil pri pohľade na prešedivých a rokmi zhrbených priamych účastníkov protifašistického odboja, že „im patrí úcta“!!

Myslel to vážne, alebo ironicky? Tak, ako predchádzajúci a aj súčasný ústavní činiteľia??!! Táto otázka pri súčasnej našej právnej úprave je na mieste, pretože náš občan z nej musí byť úplne zmätený.

Kto je protifašistickým odbojár, jasne vyplýva zo zákona č. 255/1946. Lenže pred pár rokmi naším ústavodárnym zborom bol prijatý nový zákon č. 219/2006, ktorým bol priznaný štatút odbojára (tentokrát protikomunistického) občanom, ktorí bojovali proti komunistom už v období od 6. 10. 1944.

Teda, preložené do ľudovej reči, protikomunistickým odbojár, je každý kto:

- bojoval po boku hitlerovskej armády, či už na našom území alebo ešte na území vtedajšieho ZSSR, proti postupujúcej Červenej armáde, prípadne aj 1. čs. armádnemu zboru na čele s gen. L. Svobodom,

- kto udával, zatváral, mučil pri výsluchoch a povraždil alebo nechal eskortovať do koncentračných táborech členov komunistickej strany,

- prípadne ako člen POHG a ÚŠB bojoval proti partizánom v povstaní.

Dokonce týmto je morálne ospravedlnené aj vypaľovanie slovenských dedín a vyvražďovanie ich obyvateľov v období od 6. 10. 1944 do oslobodenia, pretože tieto boli vypálené práve za to, že pomáhali partizánom, ktorí predstavovali v tom čase komunistický režim.

Takže podľa našej platnej legislatívy odbojáři bojovali proti odbojár!!! Je však spoločenské ocenenie oboch týchto skupín odbojárov rovnaké??!!

Dňa 18. 5. 2007 už novým vtedajším parlamentom pod vedením Smeru bol prijatý aj zákon o príplatku k dôchodku politickým väzňom protikomunistického odboja č. 274/2007, ktorým je uzákonené poskytovanie príplatku k dôchodku všetkým politickým väzňom a dokonca aj ich pozostalým, ktorí boli väznení alebo vo výkone trestu odňatia slobody v období od 25. 2. 1948 do 31. 12. 1989!!! Keďže protikomunistickým odbojár, podľa zákona č. 219/2006 sú aj vyššie spomínaní občania, ktorí sa tohto odboja zúčastnili v období od 4. 10. 1944, ak za svoj „protikomunistický odboj“ boli po oslobodení odsúdení – majú postavenie aj politického väzňa bez ohľadu, či boli odsúdení pred obdobím 25. 2. 1948, alebo po ňom!!! V zákone je síce uvedená podmienka, že ak „boli za svoju činnosť rehabilitovaní“. Avšak ak ktorýkoľvek z týchto tzv. „protikomunistických odbojárov“ z obdobia od 6. 10. 1944 do oslobodenia nájde v sebe dostatok drzosti a uplatní si tento nárok, tak ho v prípade aj súdnou cestou dosiahne, pretože tento zákon

je zatiaľ platný; a navyše, podľa § 10 ods. 1, 2 ako „účastník protikomunistického odboja ma právo na plnú morálnu rehabilitáciu“ a ako tzv. politickému väzňovi za protikomunistický odboj mu dokonca „prináleží aj postavenie vojnového veterána“!!!

Na druhej strane podľa §-u 9 písm. „d“ tohto zákona takéto postavenie vojnového veterána je upreté držiteľom osvedčenia podľa zákona č. 255/1946, ktorým toto osvedčenie bolo priznané podľa §-u 1 ods. 3 písm. a, b, c, d, e tohto zákona.

Skúste porovnať utrpenie a prínos pre náš národ tých, čo boli doposiaľ držiteľmi osvedčenia podľa zákona č. 255/1946, s útrapami a prínosom v prospech nášho národa tých, ktorých sa zákon o protikomunistickom odboji týka!!!

Podľa spomínaného zákona č. 274/2007 tzv. „protikomunistickým odbojár“ patrí príplatok k dôchodku vo výške 60 Sk za každý mesiac počas obdobia, čo bol vo výkone trestu!!! Na prvý pohľad ide o zanedbateľnú čiastku, lenže za rok to predstavuje sumu 720 Sk a ak takýto protikomunistický odbojár bol ľudovým súdom odsúdený po roku 1945 na dobu 20–25 rokov, každý mesiac si prílepiť týmto príplatok k riadnemu dôchodku sumou 14.400 až 18.000 Sk resp. v prepočte na eurá 480 až 600 €, čo poriadne presahuje výšku riadneho dôchodku u bežného celý život poctivo pracujúceho občana!!!

Na druhej strane protifašistickým odbojár, bol až v roku 1964 zákonom č. 101/1964 podľa kategorizácie priznaný príplatok k dôchodku od 80 až 120 vtedajších Kčs.

Skutočne tieto dôchodky morálne odzrkadľujú spoločenské ocenenie zásluh pre našu spoločnosť oboch týchto skupín dôchodcov?! Nebolo výhodnejšie v minulosti napr. podpáliť družstevný stoh slamy alebo dokonca vyhodit' nejakú továreň do vzduchu ako prejsť bojovou cestou od Buzuluku do Prahy alebo prežiť zimu počas SNP v našich horách??!!

Mimochodom, podľa §-u 7 písm. b tohto zákona pod iné formy odboja sa pokladá aj „organizovanie politických organizácií či verejné vystúpenia proti komunistického režimu“. Takže tento zákon sa dokonca vzťahuje aj na také prípady, ako to bolo u bývalého prezidenta Slovenskej republiky Dr. Tisu, ktorý v Bystrici po potlačení povstania verejne vystúpil a dokonca vyznamenával veliteľov nacistických jednotiek za potlačenie tohto povstania, pretože, ako bolo na začiatku uvedené, v tom čase to bol otvorený boj proti komunistickému režimu.

JUDr. Miloš Grega, Košice 17. 9. 2014
(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Nedopovedané z neznalosti?

„Ukrajina má právo vybrať si, kam chce patriť. Rovnako ako Slovensko,“ parafrázoval 19. septembra amerického diplomata a koordinátora pre otázku sankcií ministerstva zahraničia USA Daniela Frieda Ladislav Bariak na aktualne.atlas.sk.

SPRÁVNE! No nezabudnime, že Slovensko si svoju cestu vyberalo aj v roku 1992 a hlavne v roku 1968. A vybralo si FEDERÁCIU!!! Tak, ako východ Ukrajiny o takmer 50 rokov neskôr!

My sme ju dosiahli aj bez referenda a pokojne. Lenže presne rovnaká situácia ako v súčasnom Novorusku a nás mohla vzniknúť, ak by sa Česi pobrali „vysvetliť

nám to“ so zbraňou do Bratislavy, B. Bystrice i Košíc. (Nech mi českí priatelia odpustia toto porovnanie!)

Pretože ak by to urobili, tak ako to urobila západná časť Ukrajiny voči východnej alebo Ukrajinci voči Rusom, ani u nás v ČSSR by od 69-ho už nešlo o federáciu, ale o úplné odčlenenie.

Vladimír MIKUNDA

Výzva za mier!

Európania, naozaj chceme III. svetovú vojnu?

Európski spoluobčania! „Naši“ politici chcú dokázať, akí sú užitoční pre EÚ, NATO a USA. Očakávajú, že „tvrdý postoj“ voči Rusku ich vynesie vyššie v kariérach, na ešte lepšie platené posty, ako majú dnes, preto sa predhávajú v návrhu sankcií, vo vysielaní bojových jednotiek a iných prejavoch nekontrolovanej agresie proti Rusku, čím zo dňa na deň zvyšujú riziko 3. svetovej vojny.

Sú takí zaslepení svojou vlastnou nekontrolovateľnou mocou a vidinou jej ďalšieho rastu, že rátajú s tým, že Rusko ustúpi na poslednú chvíľu tlaku NATO a k vojne nedôjde.

Ale v čom má Rusko ustúpiť? Čo má Rusko urobiť, aby boli spokojní? Má sa vzdať svojich území a odstúpiť ich dobrovoľne každému, kto má o ne záujem? PRAVÝM CIEĽOM všetkých tých, či už sú z Európy, alebo spoza oceánu, ktorí chcú vyvolať vojnu, je bohatstvo Ruska. Má Rusko rozdať svoje bohatstvo, aby sa vyhlo vojne? Má zlikvidovať svoje vlastné obyvateľstvo ako Ukrajina?

Všetci, čo uvažujú triezvo, vedia, že sa to nikdy nestane! Rusko nikdy nepodľahne tlaku, ako nepodľahlo v minulosti, tak ani v budúcnosti.

Dnes je už jasné, že vojna sa v plánoch jej strojcov nemá skončiť na Ukrajine, hlavným cieľom je Rusko, a vojna má zachvátiť aj celú Európu.

Čo zabezpečí pre USA vyšší zisk a umožní im rýchlejšie sa vytrhnúť z krízy ako vojnová výroba? Čo účinnejšie zlikviduje konkurenciu USA v podobe EÚ a Ruska, než vzájomné vyvraždenie celých národov v Európe? Čo USA pomôže viac rozšíriť sféru svojho vplyvu než povojnové pôžičky, presne podľa odskúšaného scenára 2. svetovej vojny?

Svetový vojnový konflikt reálne hrozí! V tej súvislosti sa zamyslite, kto z vašich politikov vám prezradil, že po prijatí Ukrajiny do NATO a vstupe EÚ do konfliktu odvedú vašich potomkov na východný front, kde veľmi pravdepodobne položia život? Ktorý z politikov tam pôjde do zákopov s nimi? Kto z vojnových štváčov, ktorých kráľovsky platíte zo svojich daní, a kto z ich mediálnych spolupáčateľov vám prezradil, že toto nebude len dobrodružná víťazná výprava na východ, ale že sa to skončí ako 3. svetová vojna s nasadením atómových zbraní? Kto dokáže predpovedať účasť Číny, ktorá je v tomto konflikte spojencom Ruska? Kto vyhodnotí reálnu silu americkej armády, ktorá doteraz bojovala vždy len so slabším protivní-

kom, keď Hitlera porazili Rusi! Na čo sa vlastne vojnoví štváci spoliehajú?

Jedno je isté, v tejto vojne víťaza nebude! Kde sa schováte pred jadrovými výbuchmi? Máte dosť hlbokú jamu a dostatok potravín, aby ste v nej vydržali 1000 rokov, kým sa zníži úroveň žiarenia na únosnú mieru? V mene čoho má umrieť vaše dieťa na východnom fronte, v mene čoho má zahnúť vaša rodina, v mene čoho má prestať existovať všetko, čo poznáte, v mene čoho má zhorieť svet? V mene demokracie?

Kde vidíte demokraciu v tom čo sa deje na Ukrajine? My vidíme len nepokryté fašistickú vládu, armádu, porušujúcu medzinárodné konvencie, a premyslenú genocídu vlastného obyvateľstva, ktorého vinou je len to, že hovorí po rusky.

A čo na to Európa? Viete si predstaviť, že by si niektorý národ v EÚ vydobýjal svoju samostatnosť spôsobom, ako to robí Ukrajina? Bola azda Ukrajina doteraz nesa-mostatná, že bojuje o samostatnosť? Mala azda vládu, ktorú EÚ neuznávala? Nemali azda Ukrajinci svoje národné práva?

Európska únia sa vzdala svojich princípov a svojím postojom sa stáva spolupáčateľom genocídy. Čo môžeme očakávať od EÚ my sami, občania EÚ, keď tak rýchlo a ochotne búra vlastné hodnotové základy?

Rusi sú veľký, kultúrny a mocný národ, bez ktorého by Európa v dnešnej podobe nikdy nevznikla.

RUSKO NIE JE NÁŠ NEPRIATEĽ, nepriateľom každého občana Európy sú nenásytní politici, ktorí sa za svoju moc a peniaze chystajú zničiť všetko, čo je nám drahé. Môžeme zabrániť chystanej vojne s Ruskom, do ktorej nás tlačia politici a predajné médiá? Áno, môžeme!

Čo môžu urobiť obyčajní, malí ľudia? Keď všetci malí a slabí robia to isté, zmenia všetko! Môžeme to zmeniť, lebo to zmeniť musíme!

Bojkotujme všetkých politikov, ktorí zvyšujú napätie, ktorí volajú po ďalších sankciách, po intervencii proti Rusku! Bojkotujme ich na všetkých úrovniach, vo všetkých voľbách! Nedopusťme uplatnenie zla, ktoré chcú šíriť! Bojkotujme vstup Ukrajiny do NATO! Bojkotujme médiá, ktoré nám vojnu podsúvajú ako jediné riešenie!

Verme! Rusi aj Ukrajinci sú dva múdre národy, ktoré riešenie nájdu.

NEBOJME SA!

Rozširujte túto výzvu všetkými vám dostupnými spôsobmi, vo všetkých dostupných jazykoch!

100-výročie udelenia US patentu na padák Štefanovi Baničovi

V sobotu 16. augusta 2014 sa v Smoleniciach uskutočnili oslavy 100. výročia udelenia US patentu na padák smolenickému rodákovi Štefanovi Baničovi. Oslavy zorganizoval Klub vojenských výsadkárov SR Bratislava spolu s obcou Smolenice, pod patronátom predsedu VÚC Trnava Tibora Mikuša.

Podujatia sa zúčastnili poslanci VÚC Trnava, starostovia okolitých obcí členovia klubov vojenských výsadkárov SR a výsadkových veteránov z ČR.

S hlavným príhovorom vystúpila podpredsedníčka NR SR R. Zmajkovičová a predseda VÚC Trnava T. Mikuš.

Súčasťou osláv bol aj medzinárodný seminár o histórii, vývoji a používaní padáka. Organizátori predviedli aj malú výstavu padákov, Slovenská pošta pri-

pravila príležitostné poštové pečiatky.

V rámci osláv sa uskutočnil aj zoskok parašutistov-veteránov, členov KVV SR. Pri kladení vencov na miestnom cintoríne vystúpil aj miestny duchovný.

Organizátori požiadali o záštitu nad podujatím prezidenta SR, žiaľ, bez úspechu. Paradoxom je jeho osobná účasť na akciách regionálneho charakteru (trhy, krst CD speváka známeho svojimi drogovými excesmi).

Lubomír DUBEŇ

Kde je vôľa, tam je cesta

Po ročnom pátraní ZO SZPB v Cinobani konečne našla miesto posledného odpočinku vojaka a spoluobčana (z časti Katarínska Huta) Leopolda Gruliša, ktorý bojoval v SNP v horách Hronskej Dúbravy a padol 10. októbra 1944.

Začali sme ho hľadať cez rodinu z Málince a Poltára. Najväčšiu pomoc nám poskytol starosta z Hronskej Dúbravy Jozef Brhlík a predseda ZO SZPB Milan Renčo. Meno nášho rodáka je u nich aj v obecnej kronike medzi padlými a dokonca bolo aj na pomníku, ibaže bez uvedenia, odkiaľ pochádza.

Dnes je už všetko v poriadku. Vedenie obce Hronská Dúbrava a miestna ZO SZPB nám vyhoveľi nad naše očakávanie. Nielenže zrekonštruovali celý pomník, ale umiestnili k nemu dokonca aj novú pamätnú dosku s menami 29 slovenských chlapcov.

Z Cinobane sme sa preto na oslavách SNP v Hronskej Dúbrave zúčastnili dvanásť. A cítili sme sa naozaj ako medzi svojimi. Tu si totiž povstaleckú tradíciu vážia všetky generácie a aj jej rozumejú.

V rámci programu sme sa zastavili aj na cintoríne pri troch masových hroboch. S úctou sme sa poklonili padlým a spolu s miestnymi spomínali na to, ako sa to tu odohralo. Nad cintorínom, na starej hruške, sa osadil nemecký ostreľovač. Pred ním bola len holá lúka. Ťal našich chlapcov a tí padali ako klas pod kosou.

Mária ŠVIKRUHOVÁ
predsedníčka ZO SZPB Cinobaňa

Po stopách... v Nemeckej i Telgárte

ZO SZPB v Žiari nad Hronom zorganizovala 10. septembra poznávací zájazd Po stopách SNP.

Najskôr sme navštívili pamätník v Nemeckej, kde sme aj položili kvety k pamätníku. Obec sa smutne preslávila masovými popravami. V januári 1945 tu bolo zvláštnou jednotkou Einsatzkommando 14 zavraždených okolo 400 mužov, žien a detí. Keďže ich telá boli potom spálené vo vápenke, presný počet obetí sa dodnes nepodarilo zistiť.

Podrobnosti nielen o výčinoch fašistov a gardistov, ale aj o represáliách na okupovaných územiach sme sa potom dozvedeli v miestnom múzeu.

Ďalšou našou zastávkou bola hrdinská, no počas SNP totálne vypálená obec Telgárt. Oprášili sme si v nej vedomosti z tunajších tvrdých bojov a neopomenuli sme ani „železného kapitána“ – po novembri '89 generála Jána Staneka.

Predseda ZO SZPB Ľubomír JANČO

Krátka zastávka na Šumiáci.

Školáci na hore Marmon

Výstup 350 žiakov základných i stredných škôl a ich učiteľov na horu Marmon zorganizoval ObIV SZPB v Starej Ľubovni. Hora je totiž známa pádom zostrelého sovietskeho lietadla v noci zo 14. na 15. septembra 1944, ktoré letelo na pomoc povstaniu na letisko Tri Duby.

Konkrétne žiakom porozprávali pred-

седа oblastnej organizácie Václav Homišan a jej tajomník Ladislav Šlachťovský a, samozrejme, aj očitá svedkyňa tejto udalosti Helena Kičurová.

Pani Helena bývala s rodinou v blízkej horárni a hoci mala len 4 roky, pád a výbuch lietadla má stále v pamäti.

Ladislav ŠLACHŤOVSKÝ, tajomník ObIV SZPB v S. Ľubovni
(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Rozpráva H. Kičurová.

Sliač nezabúda na Asmolova

Významnou súčasťou tohtoročných osláv SNP na Sliachi bolo odhalenie pamätnej tabule nášmu čestnému občianovi gen. A. N. Asmolovovi na budove ZŠ A. Sládkoviča.

Na tabuli je nápis: Veliteľovi Hlavného štábu partizánskeho hnutia SNP gen. A. N. Asmolovovi, čestnému občianovi Sliacha, pri

príležitosti 70. výročia SNP venujú mesto Sliach a ZO SZPB Sliach, august 2014.

Osadenie tabule iniciovala práve naša základná organizácia. Slávnostného aktu sa zúčastnil aj vedúci konzulárneho oddelenia RF Sergej Popkov.

Milan ZEMKO, tajomník ZO SZPB Sliach
(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Zrekonštruovaný i posvätený cintorín

V sobotu 13. septembra sa v Ladomirovej konala posviacka zrekonštruovaného vojnového cintorína ruských vojakov padlých v 1. svetovej vojne.

Máme tu 28 masových, 16 spoločných a 38 samostatných hrobov, v ktorých je pochovaných 270 ruských vojakov.

Na posviacke sa okrem starostu obce L. Bojčička, poslancov obecného zastupiteľstva a obyvateľov obce zúčastnila delegácia ObIV SZPB v zložení J. Rodák, M. Žižák, J. Uhrík, J. Žižák a predstaviteľ veľvyslanectva RF v SR Andrej Šabanov.

Na záver sa všetci zúčastnili aj konferencie, ktorej témou bola 1. svetová vojna v našom regióne.

Jozef ŽIŽÁK

Po stopách SNP sme prišli do Zvolena

Štyridsiati účastníci zájazdu (členovia a sympatizanti SZPB z Bernolákova) sme si v ŽOS Zvolen najskôr prezreli pancierový vlak Štefánik, ktorý 5. októbra 1944 zasiahol do bojov pri obci Stará Kremnička, kde sme boli už minulý rok.

Ďalšou našou zastávkou bol Cintorín sovietskej a rumunskej armády na sídlisku Zlatý potok, následne Pamätník padlých v SNP – Valaška. Účastník SNP R. Jung pri tejto príležitosti pripomenul, že iba na Cintoríne sovietskej a rumunskej armády je pochovaných takmer 30 tisíc vojakov, ktorí padli v bojoch za našu slobodu.

Terézia VAREČKOVÁ

NEZABÚDAME NA TÝCH, KTOR

Aj na školách spomínali na SNP

V minulom vydaní *Bojovníka* sme hovorili o mimoriadne vydarených oslavách 70. výročia SNP v Dobšinej. Nespomenuli sme však, že žiakov tunajších škôl navštívili aj priami účastníci oslobodzovacích bojov: Pavol Hruška a Július Molitoris, obaja pôvodcom z Klenovca, Ján Debnár z Revúcej, a osobitnú pozornosť si vyslúžil plukovník Ladislav Sládek (pôvodcom zo Senca), ktorý v radoch Červenej armády prešiel od Rumunska cez Budapešť až do oslobodenia Nových Zámok. Besied so žiakmi ZŠ a gymnázia sa zúčastnil aj predseda HDK pri ObIV SZPB v R. Sobote Jozef Pupala.

Čo bolo na týchto stretnutiach najzaujímavejšie? Asi to, že veteráni neuprednostňovali len osobné činy, ale v pamäti lovili všetko, čo je len trochu spojené s tunajším, takpovediac domácim prostredím a jeho obyvateľmi.

Samozrejme, že ich odporúčanie, aby mladí poslucháči boli

hrdí na bojovú odvahu svojich otcov a dedov, bolo po takejto besede prijaté viac ako ochotne. Navyše, takmer každá diskusná skupina vyjadrila želanie ešte aspoň raz sa stretnúť s týmito vojnovými veteránmi.

-JP-

(Pre *Bojovník* bez nároku na honorár)

Pre Dobrú Nivu je SNP naozaj sviatkom

Obecný úrad v Dobrej Nive, ZŠ s MŠ Juraja Sláviky Neresnického a naša ZO SZPB si 70. výročie SNP pripomínali aj nostalgicky. Práve v tomto roku nás totiž opustili poslední dvaja priami účastníci bojov s fašizmom, Ján Lihocký a Ján Kristel. Je preto pochopiteľné, že v závere príhovoru starostu Martina Krúdyho sme si oboch uctili minútou ticha.

V kultúrnom programe vystúpili členovia obnoveného Zboru pre občianske záležitosti pri obecnom úrade.

Už štvrtý rok máme na progra-

me oslav aj lampiónový sprievod. Početná skupina detí a rodičov ho absolvovala od ZŠ k pamätníku obetiam I. a II. svetovej vojny na námestí. Tu sa k zhromaždeným prihovril predseda ZO SZPB Ján Slosiarik. Žiaľ, ďalší plánovaný program (vatru a pokračovanie kultúrneho programu) nám prekazilo počasie.

Výročia SNP si už vyše 10 rokov pripomíname aj tenisovým turnajom O pohár SNP. Tohtoročný 14. ročník sa uskutočnil v sobotu 30. augusta za rekordnej účasti 30-ich športovcov. Zvítazil v ňom Peter Antoška zo Zvolena.

Zdenko ZAJAC, podpredseda ZO SZPB Dobrá Niva

V Humennom položili k pamätníku 16 vencov!

Pred každými oslavami výročia SNP či Dňa víťazstva nad fašizmom „rozhutujeme“, ako ich obohatíť, čím novým oslovíť svojich spoluobčanov a hostí. Zmysel to má jednoznačný, pretože primátorka Jana Valová rada podporí všetky invenčné a praktické nápady.

O najnovšom sme informovali aj v minulom vydaní. Išlo o rozsvietenie Pamätníka vďaka na našom Námestí slobody, ku ktorému nás v deň osláv rezko sprevádzal mestský dychový orchester Chemlon.

Až 16 vencov položili predstavitelia mestskej samosprávy, štátnej správy, členovia SZPB, príslušníci ozbrojených síl SR, zástupcovia politických strán a hnutí... k Pamätníku vďaka, nehovoriac o kvetoch a úcte vyjadrenej padlým hrdinom mnohými našimi spoluobčanmi. Poďakovanie za to im vo svojich prejavoch nezabudli vysloviť primátorka J. Valová a tajomníčka ObIV SZPB v Humennom Gabriela Rosičová.

Účastníkov osláv pozdravil aj michalovský rodák, náčelník GŠ OS SR genpor. Milan Maxim, ktorý okrem vzdania úcty padlým a vďaka žijúcim protifašistickým bojovníkom vyzdvihol význam SNP pre ďalší vývoj a postavenie Slovenska.

Na tohtoročných oslavách bol prečítaný aj pozdravný list z No-

vosibirska, ktorí Humenčanom adresovali vnúchatá červenoarmejca Nikodima Jakovleviča Šťastlivka, pochádzajúceho z Bieloruska, ktorý po ťažkom zranení počas oslobodzovacích bojov zomrel 23. 12. 1944 v humenskej nemocnici a ako neidentifikovaný bol pochovaný na vojenskom cintoríne. Miesto jeho posledného odpočinku rodina objavila až po 65 rokoch pátrania.

Pred tromi rokmi navštívili jeho dve vnučky Humenné a na hrob neznámeho vojaka č. 4 na pamätanom cintoríne sovietskej armády umiestnili tabuľu s menom svojho starého otca. Jeden z vencov bol k pamätníku položený v ich mene.

Aj tohtoročnému výročiu SNP predchádzalo slávnostné rokovanie oblastnej organizácie s ocenením priamych účastníkov protifašistického odboja. Tých si osobne ocenila po skončení osláv aj primátorka, ktorá im spolu s náčelníkom GŠ odovzdala na akadémii v MKS Plaketu mesta Humenné.

-GR-

Dobšiná.

Pre Dobrú Nivu je SNP naozaj sviatkom.

Dobšiná.

Humenné.

Účastníci slávnostného sprievodu

S tradíciou partizánskeho kraja

My na Myjave sme hrdí, že do partizánskeho hnutia sa hneď od začiatku výrazne zapojil aj náš región tzv. Veľkej Myjavy – Podbradlansko-Podjavorinský región. A že tu prebiehali najrozsiahlejšie partizánske boje na západnom Slovensku.

Aj o tom sa hovorilo pred myjav-

ským Pamätníkom oslobodenia na Námestí M. R. Štefánika, vrátane príhovoru primátora Pavla Halabrína a zástupcu miestnej ZO SZPB.

Naše oslavy SNP sa však neskončili tu, ale vyvrcholili na vrchu Roh, kde nás reprezentoval aj folklórny súbor Kopaničiari a Myjavskí heligonkári.

Výbor ZO SZPB Myjava

Aby zbrane slúžili

70. výročie SNP sme si pripomínali v našej turčianskej obci Jasenovce.

Jej členovia boli ocenení viacerými Najvyššie, Medailu M. R. Štefánika od Strečna Jurajovi Slezákovi.

Po pietnom akte, počas ktorého sa Ertelová, pripravili členovia Slove- nove podujatie: Pohár SNP – strele- zbrane slúžili len na šport“. Zúčastn

RI NÁM VYBOJOVALI SLOBODU

obcou Jasenovo.

žili len na šport

enuli už bez miestnej ZO SZPB, ktorá fungovala len do 6. augusta 2009.

ni štátnymi a zväzovými vyznamenaniami. a I. stupňa, udelila ÚR SZPB bojovníkovi

zhromaždeniu prihovorila starostka Mária nského zväzu technických športov v Jasecká súťaž zo vzduchovky, s mottom „Aby ilo sa jej 32 účastníkov. Bohuslav SLEZÁK

V Bardejove pri Pamätníku vďaky.

Tradícia SNP v Bernolákove žije.

V Krajnom si SNP pripomenuli položením vencov k pamätníku obeť I. a II. svetovej vojny a slávnostnou členskou schôdzou ZO SZPB. K prítomným sa prihovorili predseda ZO Ján Sedílek, predseda ZV SR, klub Nové Mesto nad Váhom, člen OblV SZPB Kamil Krištofik a starosta obce Vladimír Šuster. Viliam SOLOVIČ

Ako spomínal Liptov?

Na Liptove si SNP začíname pripomínať každoročným výstupom na Slemä, kde si uctievame pamiatku 13 československých a 6 ruských a ukrajinských vojakov z havarovaného lietadla Li-2, ktoré letelo na letisko Tri Duby.

Pokračujeme na Podbanskom, kde sa stretajú obyvatelia hornoliptovských obcí, Vysokých Tatier a Štrby, aby si pripomenuli hrdinský boj partizánskych oddielov pôsobiacich v horách Vysokých Tatier. Ešte toho dňa skanzen Liptovskej dediny poskytol priestor na ukážku bojov, ako ich reprodujú členovia klubov vojenskej histórie.

Hlavné oslavy prebehli v L. Mikuláši vo štvrtok 28. 8. 2014. Dopoludnia sme položili vence k pamätným tabuliam padlým v SNP; popoludní sme sa všetci stretli na námestí osloboditeľov, kde si mesto pamätnou plakétou uctilo 12 žijúcich protifašistických bojovníkov.

Istou novinkou bol počin Múzea Janka Kráľa, ktoré do života slávnostne uviedlo publikáciu Liptovský Mikuláš v Slovenskom národnom povstaní 1944. Jej autorom je náš člen Doc. Oldřich Vaněk, CSc.

Približne v tomto čase sa uskutočnili oslavy v obciach Partizánska Lupča a Lubel'a, neskôr v Závažnej Porube aj za účasti ich slávneho rodáka brigádneho generála Jána Il'anovského.

V čase centrálnych osláv v B. Bystrici sme sa stretli v Demänovskej doline (vrátane výstupu do partizánskeho tábora Krčahovo), v Kráľovej Lehote, v Il'anove (tu sme slávnostne otvorili obnovený partizánsky bunker s guľometným hniezdom) a v Liptovskom Jáne, kde sme privítali detský súbor z Ukrajiny.

Na ďalší deň sa oslavy presunuli na horný Liptov do L. Hrádku a Važca. Večer 30. augusta sme sa vrátili do obce Podtureň, ktorú navštívil aj minister obrany M. Glváč. Bodku za tohtoročnou spomienkou urobila 31. augusta obec Dúbrava. Ján MACHOVIČ

V Bardejove, pri Pamätníku vďaky...

...na Námestí SNP sa zišlo vyše 300 účastníkov odboja, členov SZPB, miestnej štátnej správy a samosprávy, únie žien a jednoty dôchodcov..., ako aj delegáti z poľského družobného mesta Gorlice a družobného OV ČSBS z Teplic v Česku.

Zhromaždenie s prejavom oslovil predseda OblV SZPB Ján Šnyr, ktorý na adresu SNP uviedol, že bolo neoddeliteľnou súčasťou celoeurópskeho protifašistického vystúpenia a svojím rozsahom, vojenským, národným a medzinárodným významom sa radí k najväčším vojensko-politickým činom nášho národa v jeho modernej histórii. Osobitne pri tom zdôraznil, že našou úlohou je pripomínať národné tradície, obnovovať pamäť starším a pravdivo podávať fakty mladej generácii. Slávnostné zhromaždenie pozdravil v mene ÚR SZPB aj jej člen Artem Fecko.

Za zásluhy v národnom boji proti fašizmu a za rozvoj odkazu SNP si Čestné uznanie ÚR SZPB prevzali nielen účastníci odboja, ale aj mesto Bardejov, OÚ v Bardejove a obce Kríže a L'nartov. Ocenenie si do Česka a Poľska odviezli aj predstavitelia zahraničných delegácií.

Ďalšia časť spomienkových osláv pokračovala v obci Kríže, kde po položení vencov k Pamätníku partizánov o ich činnosti pohovorila starostka Oľga Dutková. M. GIBEL

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Tradícia SNP v Bernolákove žije!

Prežili sme ho spomienkami. Na živých i mŕtvych, ktorí v bojoch riskovali svoje životy.

Príhovory starostu Lubomíra Poóra a predsedníčky ZO SZPB Terky Varečkovej smerovali aj k priamemu účastníkovi SNP, 91-ročnému Rudolfovi Jungovi, a k manželkám po priamych účastníkoch SNP. K dlhoročnej obetavej funkcionárke SZPB, 94-ročnej Márii Lukáčovej, k členkám SZPB, 96-ročnej Márii Jajcayovej, 92-ročnej Etele Takáčovej a 94-ročnej Anne Verešovej.

Minútou ticha sme si uctili aj pamiatku nášho zosnulého predsedu Ladislava Jaču a ďalších členov, ktorí sa tohto významného výročia nedožili.

Slávnostný ráz schôdze umocnilo odovzdanie členských preukazov SZPB deviatim novým členom a schválenie prijatia ďalších štyroch. Práve tento moment je zárukou, že naša organizácia žije, že sa naďalej bude rozvíjať. - TV -

Stovky návštevníkov v Starej Ľubovni

V Starej Ľubovni sme okrem miestnych delegácií privítali aj predstaviteľov diplomatických zborov Ruskej federácie, Bieloruska a Izraela.

Hlavný prejav predniesol predseda OblV SZPB v Starej Ľubovni Václav Homišan.

Po pietnom akte pokračoval na Námestí gen. M. R. Štefánika bohatý kultúrny program, v ktorom sa predstavila spevácka skupina Klubu dôchodcov PRAMENĚ, dychová hudba Ľubovnianska a folklórny súbor Ľubovňan. Vrcholom bolo vystúpenie detského mandolínového orchestra JUNO WARS z Varšavy, mandolínového orchestra ECHO z Piwnicznej a mandolínového orchestra folklórneho súboru z Kamienny.

Organizátori osláv mysleli aj na deti: miestne centrum voľného času im na tvorivé aktivity vyhradilo samostatný priestor v parku.

Tohtoročných osláv v S. Ľubovni sa zúčastnilo niekoľko sto návštevníkov. Lýdia HRICÍKOVÁ, podpredsedníčka OblV SZPB

V Hniezdom pri vatre

Základná organizácia SZPB v Hniezdom každý rok oslavuje výročie SNP pri vatre.

Toho roku po prejave tajomníčky Gabriely Rúrovej odovzdal predseda OblV SZPB v S. Ľubovni Václav Homišan čestné uznanie ÚR SZPB obci Hniezdne a aj našim zaslúžilým jednotlivcom.

Po guláši sme sa zhromaždili okolo vatre a zanôtili si aj partizánske piesne. Ladislav ŠLACHTOVSKÝ, tajomník OblV SZPB

Krajské oslavy na vrchu Roh pri Lubine

Trenčiansky samosprávny kraj, OÚ Nové Mesto nad Váhom, Obľv SZPB Nové Mesto nad Váhom obec Lubina v spolupráci s mestami a obcami podjavorinského regiónu usporiadali 31. augusta 2014 dôstojné krajské oslavy 70. výročia SNP na vrchu Roh.

V ich predvečer sa v miestnom amfiteátri uskutočnilo Stretnutie generácií pri vatre priateľstva. Vatra zapálil a koncertoval tu hudobník Marián Čekovský. Po ňom účinkovala skupina Smoliari z Vaďoviec.

Nedeľné oslavy sa začali dopoludňajším položením venca k rodnému domu kpt. Miloša Uhra v Lubine a pokračovali stretnutím pozvaných hostí v Osvetovom dome Dr. Milana Hodžu v Miškech Dedinke, kde ich privítal starosta obce Lubina Martin Beňatinský.

Dôstojnú spomienku nedožitých stých narodenín kpt. Miloša Uhra uviedla Oľga Hrabov-

ská, ktorá sa zmienila nielen o jeho živote, ale aj o protifašistickom odboji v našom kraji. Na jej vystúpenie nadviazal Obľv SZPB v Novom Meste nad Váhom, ktorý ocenil d'akovnými listami Elenu Kovárovú, Oľgu Hrabovskú, Kamila Krištofíka, Jána Hargaša, Emila Janovica, Martina Lednického, Viliama Soloviča a redakciu Kopaničiar expres. Organizátori tiež odovzdali Čestné uznania od ÚR SZPB mestám a obciam: Nové Mesto nad Váhom, Stará Turá, Myjava, Lubina, Bzince pod Javorinou, Krajné, Boršice u Blatnice a ČSBS Uherské Hradištie.

Pietny akt na vrchu Roh

Tak ako po iné roky, i tento rok bola pietna spomienka silná a plná emócií. Prispela k tomu nielen vojenská hudba, ale aj účasť najvyššej miestnej politickej garnitúry a zástupcov zahraničných diplomacií: poslancov NR SR Dušana Bublavého, Jaroslava Bašku (aj predseda TSK) a Vladimíra Petráša, veľvyslankyne Nórskeho kráľovstva na Slovensku Inge Magstad, zástupcu veľvyslanectva RF v SR Jevgenija Borisenka a mnohých ďalších miestnych politikov a partnerských organizácií protifašistov. Nechýbali ani Zorka Uhrová, dcéra legendárneho partizánskeho veliteľa kpt. Miloša Uhra, a synovia bývalého partizánskeho veliteľa genmjr. Jozefa Brunovského Štefan a Jozef.

Pred rodným domom kpt. Miloša Uhra v Lubine, zľava: Ján Hulínek, Zora Uhrová a Martin Beňatinský.

ÚR SZPB na Rohu zastupovali jej členovia Viliam Longauer (tajomník ÚR SZPB) a Ján Hulínek.

Po hymnách ČR a SR zarecitovala báseň tunajšia bývalá partizánska spojka Eva Kristínová.

So slávnostným príchodom

vystúpil Jaroslav Baška. Zdôraznil v ňom, že náš národ sa povstaleckým ozbrojeným bojom zaradil medzi víťazné národy protihitlerovskej koalície a dokázal tým aj svoju politickú zrelosť.

Viliam SOLOVIČ, snímka autor

Prakovce spomínali

V Prakovciach najskôr starosta Miroslav Pisko prijal účastníkov protifašistického odboja, predstaviteľov SZPB a politických, spoločenských, kultúrnych a športových organizácií obce a poďakoval sa im za aktívnu činnosť vo verejnom živote a za šírenie odkazu SNP, najmä medzi mládežou.

V podvečer sa všetci pripojili k zhromaždeniu obyvateľov pri pamätníku SNP v miestnom parku, kde po oficiálnych príhovoroch pokračovalo podujatie kultúr-

ným programom. Pred približne päťsto zhromaždenými sa predstavili spevácka skupina a dychová i cimbalová hudba obce. Súčasťou slávnosti bola aj povstalecká vatra a ohňostroj.

Michal TANCÁR

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Starosta obce M. Pisko, prvý sprava.

Rimavská Píla má novú pamätnú dosku

V Tisovci, v miestnej časti Rimavská Píla, sa počas Dňa obce konala nezvyčajná udalosť. V predvečer osláv vyhlásenia SNP tu odhalili pamätnú dosku, osadenú na priechod kultúrneho domu. Venovaná je 21 obetiam prvej a druhej svetovej vojny z radov obyvateľov Rimavskej Píly.

Zásahu na vytvorení tejto pamiatky má primátor mesta Tisovec a predseda miestnej ZO SZPB Peter Mináč. Zdokumentovanie obetí vykonal zástupca miestne-

ho občianskeho výboru Ľubomír Bagačka.

Príhovorom sa pri odhaľovaní pamätnej dosky ujal predseda OV MČ Rimavská Píla Ladislav Kriška. Poukázal v ňom na nezmyselnosť vojen, pričom použil silný Herodotov citát: „V mieri pochovávajú synovia svojich otcov, vo vojne otcovia svojich synov“. Súčasne nás vyzval, aby sme sa zomkli a povedali rozhodné „NIE“ vojnovým štváčom.

Slávnostný akt spestrila skupina Klubu seniorov v Rimavskej Píle.

Jozef Pupala, snímka M. Slabej

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Trojdnňové oslavy v Sučanoch

Tohtoročným predchádzala úprava okolia pamätníka členmi ZO SZPB, vrátane obnovenia písmen na ňom S. Turancom.

V prvý deň sme sa zúčastnili pietneho aktu kladení venca spoločne s predstaviteľmi obce, členmi Klubu vojenských výsadkárov a ďalších spoločenských organizácií. Na programe bolo aj odovzdanie Čestného uznania ÚR SZPB obci Sučany a priamym účastníkom SNP: Márii Barančekovej, Anne Holigovej, Karolovi Majerovi, Miloslavovi Mierotvi, Miloslavovi Pakanovi, Jánovi Špirkovi a zaslúžilým funkcionárom ZO SZPB, speváckemu súboru

Sučianka, Základnej škole SNP, ZO JDS, ZO SZPP a Klubu vojenských výsadkárov SR MO Martin-Vrútky. V rámci prvého dňa sa uskutočnil aj Beh SNP cez našu obec, so štartom i cieľom v povstaleckej obci Sklabiňa. Na pozvanie starostu sme mali ešte spoločné posedenie priamych účastníkov SNP a hostí.

Na druhý deň sa nás okolo 50 zúčastnilo celoslovenských osláv v Banskej Bystrici.

Tretí deň sme si pripomenuli aj

750. výročie prvej písomnej zmienky o obci Sučany. Pri tejto príležitosti sa uskutočnil aj XV. ročník Majstrovstiev Slovenska v streľbe zo vzduchovky s mottom: „NIE VOJNE – ÁNO ŠPORTU“, ktorého sa zúčastnili aj členovia ZO SZPB, žiaci ZŠ SNP v Sučanoch. Naša členka M. Balážová získala II. miesto v kategórii ženy do 45 rokov a dva úspechy dosiahli aj ratolesti našich členov: David Matula obsadil III. miesto v kategórii chlapci do 15 rokov a Saskia Balážová II. miesto v kategórii dievčatá do 15 rokov.

Ján ŠTEUČEK

Čestné uznanie pre Podolinec

Významné výročie SNP si Podolinec pripomenul sprievodom cez mesto k pomníku padlých.

Slávnostným prejavom vystúpil predseda Obľv SZPB v Starej Ľubovni Václav Homišan, ktorý odovzdal zaslúžilým členom SZPB a Mestu Podolinec čestné uznanie ÚR SZPB.

Osobne si ho prevzala primátorka Iveta Bachledová, ktorá v tejto súvislosti poznamenala, že toto ocenenie považuje aj za osobný záväzok na ďalšiu podporu SZPB. Pripomenula pritom, že medzi meami padlých na miestnom pomníku má aj člena svojej rodiny.

LADISLAV ŠLACHTOVSKÝ

tajomník Obľv SZPB v Starej Ľubovni

Oslavy SNP v najväčšej organizácii

V Pohorelej pôsobí najväčšia ZO SZPB na Slovensku. Keď sa tá vyberie do ulíc, tak je to naozaj vidieť. V tomto roku sme boli navyše posilnení o zástupcov družobnej ZO SZPB z Liptovskej Tepličky na čele s jej predsedom Štefanom Koreňom. Medzi hosťami bol aj tajomník Obľv SZPB v Poprade Ján Pavlovčín.

Vlastné oslavy sme začali položením venca na Kráľovej holi; uctením pamiatky bojovníkov od Telgártu. Ďalší veniec sme položili na miestnom cintoríne k hrobu dvoch miestnych partizánov Michala a Karola Rochovského.

Tohtoročné oslavy SNP v Pohorelej však vstúpia do histórie aj inak. V lokalite Roveň sme totiž pri ich 70. výročí otvorili bunker, ktorý vybudovali členovia SZPB v miestach, kde sa po príchode nemeckých vojsk do obce v októbri 1944 ukrývali miestni občania.

Slávnostné prestrihnutie pásky uskutočnil po kultúrnom programe žiakov z DFS Mladosť a po príhovore predsedu ZO SZPB Jána Lakanudu posledný žijúci partizán z našej

obce, 87-ročný František Tlučák. S vedením ZŠ sme sa dohodli, že bunker budeme využívať aj spoločne, a to na besedy s členmi ZO SZPB o národnoslobodzovacom boji.

Dňa 5. septembra sme návštevu partnerom z Liptovskej Tepličky oplátili a pozreli sme sa na SNP aj ich očami.

Ján ŠULEJ, podpredseda ZO SZPB Pohorelá

Protiletadlovci v SNP – málo známa stránka histórie

V priestoroch Akadémie ozbrojených síl generála M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši sa 17. a 18. septembra uskutočnil seminár o protiletadlovcoch na Slovensku: Od povstania až po súčasnosť.

Prorektor pre vzdelávanie Prof. Ing. Jozef Puttera, PhD. zdôrazňuje, že sa snažili takouto formou priblížiť kadetom a vojenskej odbornej verejnosti zaujímavú stránku SNP, o ktorej sa veľmi málo hovorí.

Veď jednotky delostrelectva proti lietadlám (DPL), ako sa vtedy hovorilo protivzdušnej obrane, sa od začiatku zapojili do SNP. Jednotlivé batérie zmiešanej skupiny DPL bránili strategické body Banskej Bystrice (aj Slovenský slobodný vysielateľ či veliteľstvo 1. čs. armády), letiská Tri Duby, Zolná, železničný uzol Zvolen.

No úspešne používali svoje kanóny aj v boji proti tankom a ďalším obrneným cieľom.

10. batéria 83,5 mm kanónov vz. 22/24 pod vedením nadporučíka Vincenta Lacka koncom októbra úspešne bránila priestor Donovaly a starohorskú cestu, kam sa z Banskej Bystrice presunulo veliteľstvo povstaleckej armády. Účastníci seminára, medzi ktorými okrem kadetov, nechýbali ani zástupcovia zväzu vojakov a profesionálni vojaci z útvarov vzdušných síl, sa poklonili pamiatke hrdinov SNP priamo na Donovaloch pri pamätníku, ktorý stojí pred

Na stene je vyobrazený aj protiletadlovec npor. Vincent Lacko. Jeho syn Branislav sa s kadetmi rozpráva aj o tom.

športotelom. V ňom v tom čase sídlilo veliteľstvo povstaleckej armády i SNR.

Historik Oldřich Vaněk a syn nadporučíka Lacka Branislav priblížili posledné boje protiletadlovcov v SNP. Prezreli si aj miesta bojových postavení vtedajšej batérie nadporučíka Lacka.

Ďalšiu časť histórie priblížil Marián Uhrín z Múzea SNP v Banskej Bystrici. Vývoj PVO po druhej svetovej vojne predstavil podplukovník v zálohe Ladislav Záhradník a súčasnosť i perspektívy PVO podplukovník Ján Bálint z veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene.

Kadetom Akadémie ozbrojených síl sa takáto forma zoznamovania sa s históriou páčila. Potvrdzujú to aj slová kadetky vojačky Jany Kochjárovej či jej kolegu Lukáša Laškotiho. „Vďaka semináru som získala úplne nový pohľad na SNP. Je to úplne iné ako len čítať o ňom v knihách a učebniciach. Zaujalo ma to. Takýchto akcií by malo byť viac. Aj história by potom bola pre nás bližšia a viac by sme sa o ňu zaujímali,“ hovorí tretiačka Jana.

Jozef ŽIAK, snímky autor a archív VHM

Obsluha protiletadlového kanónu ráže 83,5 mm vz. 22 pri streľbe.

Vo výzbroji 22. ľahkej batérie proti lietadlám boli 20 mm VKPL vz. 36 Oerlikon 1941.

Odpovedzme si správne! Prečo bola rozpútaná 2. sv. vojna?

V septembri 1939 sa svet ponoril do najkrutejšej vojny všetkých čias. Kto bol však jej vinnikom? Pred piatimi rokmi prišiel profesor Harvardovej univerzity Niall Ferguson s naozaj hlbokými poznatkami príčin. Podľa neho sa 2. svetová vojna nezačala v septembri 1939, ale o „najmenej dve desaťročia skôr“. Ba dokonca sa nezačala ani kvôli Európe, ale kvôli ázijským kolóniám veľkých mocností.

Tradičný názor na začiatok 2. sv. vojny nám vyhovuje „zrejme nie preto, že je racionálne rozumný, ale preto, že sme si naň už zvykli,“ píše Ferguson. Poľsko k roku 1939 bolo podľa jeho názoru „málo významné a relatívne chudobné“ a v otázke politických slo-

bôd a občianskych práv „bolo len o trochu lepšie ako Nemecko“. Z globálneho uhla pohľadu Nemecko v septembri 1939 len nasledovalo príklad agresie Talianska (taliansko-abetesnska vojna 1935 a vpád do Albánska 1939) a Japonska (obsadenie Mandžuska v roku 1931).

Na zvyškoch rozpadnutých ríš (ruská, rakúsko-uhorská, nemecká a osmanská) po roku 1918 neustále vznikali iskierky násilia.

Nevyhnutné je tiež uvedomovať si, že k roku 1939 bol svet rozdelený medzi „tých, ktorí čosi mali“, a tých, ktorí nemali nič“. Tu je vraj treba hľadať základný motív 2. svetovej vojny – nové delenie ázijských kolónií a sfér vplyvu.

Útok na „ázijské ríše“ sa viedol tromi smermi: Hitler bojoval za rozšírenie „životné-

ho priestoru“ až do hraníc rieky Volga; Japonsko útočilo na panstvá Francúzov, Holanďanov, Britov a Američanov; tretím smerom bol samourčovací vnútorný boj kolónií.

Skutočnosť nezodpovedá ani zaužívaná predstava o medzivojnovom období ako o období mieru, tvrdí Ferguson. K roku 1900 dosiahla prevažnosť Západu nad zvyškom sveta svoj vrchol a spätný chod bol spustený porážkou Ruska vo vojne s Japonskom.

Od tohto momentu až do

50-tych rokov 20. storočia „sa leitmotívom histórie stal konflikt západných impérií – a proti nim – a ústrednou otázkou sa stalo, kto má riadiť obrovský eurázijský kontinent“. V dôsledku toho po skončení 1. svetovej vojny „neprešiel prakticky ani jeden rok bez vážneho násilia v tom či inom kútiku Zeme,“ poukazuje Ferguson.

No a preto navrhuje obdobie 1904–1953 považovať za svoju „päťdesiatročnú vojnu“.

Podľa The Guardian, september 2009

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Bratislava 3:** Barbora Kováčová 84 a Jozefa Železníková 83 rokov.
- **Bratislava 7:** Božena Lukáčová 93 rokov.
- **Bratislava 12:** Eva Karvašová 82 rokov.
- **Bratislava 15:** Vlasta Kratochvílová 91 a Oľga Boboková 84 rokov.
- **Bratislava 18:** Jarmila Štúrová 90 a Ema Guspanová 84 rokov.
- **Bratislava 24:** Marta Lešková 92, Ružena Drobná a Ing. Július Pavlis 88, prof. Ondrej Filo, DrSc. 87 a Ing. Ján Svígár 81 rokov.
- **Bratislava 29:** Terézia Luptáková 95 rokov.
- **Bzince p/Javorinou – Cetuna:** Alžbeta Gašparíková 93 rokov.
- **Badín:** Jozef Sloboda 82 a Ján Koska 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Ján Kriško 88, Barbara Maková 83 a Juraj Chudý 80 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda:** Emil Marcinek 86 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Mikuláš Čupka 80 rokov.
- **Banská Bystrica – Rudlová:** Mgr. Ivan Saktor 60 rokov.
- **Brusno:** Mária Levčíková 60 rokov.
- **Brezno 1:** Mária Kocúrová 86 rokov.
- **Bošaca:** Emília Adámková 95, Mária Juráková a Ján Ertl 92, Ján Beňo 87 a Emília Kadlecová 83 rokov.
- **Bežovce:** Anna Nemešová 88 rokov.
- **Budkovce:** Ján Polák 88 a Anna Adamová 84 rokov.
- **Čierny Balog:** Mária Giertlová 94, Viera Dobišová 91, Mária Giertlová 89, Anna Belková 85, Oľga Turňová 84, Ján Havíar 70 a Pavel Štulrajter 55 rokov.
- **Donovaly:** Viera Debnárová 75 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Arpád Kačkovič 75 rokov.
- **Dunajská Streda:** Ján Svetlovský 89 a Ing. Peter Müller 60 rokov.
- **Hrachovo:** Blažena Kucejová 65 a Milan Greguš 50 rokov.
- **Hniezdne:** Regina Zbušková 82 rokov.
- **Humenné 1:** Mária Šuľáková 87 a Terézia Mamajová 85 rokov.
- **Humenné 3:** Anna Rybová 85, Klára Fecková, Mária Jakubová a Mária Savuláková 80, Božena Baníková a Božena Suchá 60 rokov.
- **Hnúšťa:** Ing. Ján Tóbiš 65 rokov.
- **Hatalov:** Mária Pavlová 88 a Michal Leško 60 rokov.

- **Choňkovce:** Mária Zelinková 91 rokov.
- **Jovsa:** Michal Kováč 60 rokov.
- **Kordíky:** Ján Hogh 65 rokov.
- **Kanianka:** Mária Koreňová 82 rokov.
- **Klenovec:** Zuzana Dovalová 92, Júlia Lichancová 89, Mgr. Július Molitoris 87, Margita Trnavská 85, Júlia Chudicová 83, Anna Ulická 82, Anna Mlkvíková a Elena Jakabšicová 80 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Andrej Hričuta 65 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Štefan Sakmáry 93 a Anna Muchová 70 rokov.
- **Levice:** Elena Risíková 82 a Martin Žlnka 60 rokov.
- **Lučenec 1:** Ján Novák 91 rokov.
- **Myjava:** Milada Kavická 87 a Štefan Horák 75 rokov.
- **Modra:** Jozefína Kišonová 88 rokov.
- **Michalany:** Helena Hutková 89 rokov.
- **Michalovce 1:** Michal Cibík 91, Anna Todorová 87, Pavol Šaranič 84, Miroslav Monhart 80 a Martin Fedorko 65 rokov.
- **Nacina Ves:** Juraj Proc 88 rokov.
- **Nitra – Zobor:** Erich Veselský 90, Antónia Juráková a Jozefína Šišková 89, Rozália Urbanová, Štefan Bystričský a Michal Labuda 88, Michal Soták 87, Eva Labová a Michal Horváth 86 a Mikuláš Pačuta 84 rokov.
- **Pezinok:** Štefan Vraštiak 91 rokov.
- **Prešov 5:** Elena Kollárová 95, Juraj Revilák 91, Marta Jakubíková, Michal Bača a František Gerlašinský 89, Helena Kosinohová 82, Dr. Milan Fázik 81, Anna Jurašková 65 a dr. Viliam Tarjáni 60 rokov.
- **Pohorelá:** Mária Krupová a Františka Rašiová 87, Mária Maťušová 86, Milan Janoška 80 a Drahomíra Buvalová 50 rokov.
- **Palín:** Alžbeta Smereková 87 rokov.
- **Porúbka:** Mária Tutková 85, Mária Kicová a Anna Mihaľová 82 rokov.
- **Rakovec n/Ondavou:** Helena Sudzinová 80 rokov.
- **Radvaň n/Laborcom:** Michal Zvirinský 84 rokov.
- **Strážske:** Eduard Mikloš 65 rokov.
- **Selce:** Jolana Raffayová 98 a Mária Masná 83 rokov.
- **Strelníky:** Ján Kováč 70 rokov.
- **Sliac:** Zlatica Rybová 96 rokov.
- **Snina – mesto:** Štefan Gosanyi 92,

- Mária Gabaková a Mária Karaščaková 88, Anna Čopíková 87, Margita Hudáková 86, Mária Kurtáková 85 a Gejzda Grundza 82 rokov.
- **Sečovce 2:** Michal Gašpár 89 a Júlia Čanigová 85 rokov.
- **Trebišov 2:** František Richtáček 91 a Anna Bačová 86 rokov.
- **Tisovec:** Lubomíra Murtínová 87 rokov.
- **Trnava 1:** JUDr. Pavol Križo 100, Ján Majerčák 93, Jozefína Turčano-

- vá 86, Margita Kvetanová 85, Ing. Ondrej Juriga 83 a Viliam Štajger 65 rokov.
- **Trenčín 1:** Florian Majzel 90, Magdaléna Kováčová 84, JUDr. Ivan Kudla 80 a Vincent Rajnoha 50 rokov.
- **Topoľčany 2:** Július Kaiser 91 a Soňa Michalová 65 rokov.
- **Utekáč:** Gizela Schrenková 83 rokov.
- **Úbrež:** Michal Beganíč 90 rokov.

- **Veľké Kapušany:** Alžbeta Hrkeľová 81 rokov.
- **Vojčice:** Mária Pesteňová 85 a Mgr. Anna Dulaiová 70 rokov.
- **Zalužice:** Ludmila Gubíková 75 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Ing. Albert Frič 85, Mária Orsághová 84, Mária Draxlerová a Mária Kopčáková 65 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme!

Storočný oslávenec – Mikuláš Gula

Obec Krajná Bystrá na čele so svojim starostom Jánom Štefancom usporiadala v kultúrnom dome oslavu narodenín svojho občana Mikuláša Gulu, ktorý sa 2. septembra tohto roku dožil významného jubilea 100. narodenín. Na oslavu bolo pozvaných, 150 ľudí, a to nielen rodina oslávenca, ale aj obyvatelia obce a členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, ktorých dlhoročným členom je aj Mikuláš Gula. Za Oblastný výbor SZPB Svidník sa na oslave zúčastnili členovia predsedníctva J. Jurčišin, M. Magulák a členovia P. Gal' a J. Žižák. Oslávenca prišli pozdraviť aj funkcionári

a členovia ZO SZPB Krajná Bystrá na čele s predsedníčkou Máriou Gulovou. Na oslave Mikuláš Gula prebral z rúk priameho účastníka bojov II. svetovej vojny Jána Jurčišina Medailu Milana Rastislava Štefánika I. stupňa, ktorá mu bola udelená za aktivity v II. svetovej

vojne a dlhodobé členstvo u odbojárov.

O zábavu a kultúrne vyžitie prítomných, ale hlavne jubilanta, sa postarali Trio Tropar, Spevácke Duo Štefan Vasilenko a Milan Blich, Bratia Zamiškovi a Vofanka z Volice. **Jozef ŽIŽÁK**

Mal rád hory

Dňa 9. 8. 2014 nám ticho odišiel funkcionár SZPB a člen Jednoty dôchodcov JUDr. Vojtech Ozorovský.

Počas SNP bol vo Vysokoškolskom strážnom oddiele Donovaly, následne pôsobil v 4. čate na Lúčkach v Demänovskej doline – pod velením pplk. Rozbořila.

Po ukončení štúdií pracoval ako podnikový právnik v slovenských elektrárňach v Košiciach a potom v Bratislave. Elektrárňam zostal verný až do dôchodku. Donovaly-Mistrky mu prirástli k srdcu už aj preto, že sa tu narodila jeho manželka.

Bol funkcionárom v ZO SZPB Karlova Ves, pôsobil aj v jednote dôchodcov, v bytovom družstve... Zúčastňoval sa všetkých akcií ZO SZPB Karlova Ves vrátane členských schôdzí (i tej poslednej mesiac pred skonom).

Obetavo pomáhal švagrinej, a tak nahrádzal jej dvom deťom otca. Často chodieval na Mistrky najprv so synom a potom s vnúčatami. Po manželkinej

smrti tu trávil celú dobu a posledne už aj sviatky. Pri svojej poslednej prechádzke so synom sa na kus reči pristavil pri každom domčeku a tak sa vlastne rozlúčil.

Ďakujem Ti, ujo Belo, za všetko.

Annabella Jablonská, tajomníčka ZO SZPB

S autorkou spomienky.

Za Vierkou Smetanovou

Pred pár dňami sme sa navždy rozlúčili s našou dlhoročnou členkou a funkcionárkou pani Vierkou Smetanovou (narodila sa 7. 11. 1928).

V detstve sa jej nežilo ľahko. Pochádzala z robotníckej rodiny s tromi deťmi, matka bola nezamestnaná.

Absolvovala Obchodné grémium, ktoré ukončila maturitou. Po škole sa zamestnala na Mestskom úrade Myjava ako tajomníčka vtedajších obchodníkov. Po vydaní sa zamestnala v obchode a tým sa živila až do dôchodku.

Počas prvej SR pracovala na notárskom úrade na Myjave, kde pomáhala vydávať občianske legitimácie partizánom, ďalej lístky na obuv, šatstvo a potraviny. Do odboja bola zasvätená cez

svojho otca, dlhoročného člena komunistckej strany a ilegálneho pracovníka. Jej manžel Dušan Smetana bol taktiež partizán, neskôr väznený gestapom.

Za činnosť v SNP bola i ona spolu s otcom väznená. Partizánom najskôr len pomáhala. Neskôr sa stala členkou skupiny II. Stalinovej brigády, ktorej velil legendárny veliteľ Miloš Uher.

Ministerstvo národnej obrany jej udelilo štatút Partizán od 14. septembra 1944 do 7. apríla 1945, kedy bola oslobodená Myjava. Bola držiteľkou Osvedčenia v zmysle Z. z. č. 255/46.

Členkou výboru ZO SZPB

na Myjave bola od roku 1978. Neskôr i členkou myjavského okresného výboru.

Za obetavú prácu jej bolo udelených niekoľko vyznamenaní a ocenení. Najviac si však cenila Pamätný list od prezidenta SR, ktorý dostala z príležitosti 55. výročia ukončenia II. svetovej vojny a Medailu M. R. Štefánika. Minister obrany SR jej udelil Pamätnú medailu za účasť v boji proti fašizmu a za oslobodenie vlasti.

V. Smetanová bola aktívna aj v spoločenských organizáciách, najmä v ČSSZ, ČSČK a ROH.

Nezabudneme, že vo výbore ZO SZPB na Myjave pracovala až do posledných chvíľ svojho života. Vzdávame jej veľkú úctu.

Češ' jej pamiatke.

Výbor ZO SZPB na Myjave

Navždy sme sa rozlúčili

- **Čabiny** s 94-ročnou Annou Doničovou.
- **Humenné 3** s 94-ročnou Alžbetou Törökovou.
- **Klenovec** s 92-ročným Jánom Kasáčom a 77-ročným Ing. Jánom Hruškom.
- **Nitra – Zobor** s 91-ročným Viliamom Patalom, 89-ročným Jozefom Malíkom a 79-ročným Jozefom Voltemarom.
- **Poltár** s 91-ročnou Máriou Václavikovou.

- **Pohorelá** s 87-ročným Františkom Bialikom.
- **Rimavská Sobota 2** s 84-ročnou Ludmilou Paľove.
- **Trenčín 1** s 86-ročným Jánom Klčom.
- **Vlchy** s 53-ročným Jozefom Martinkom.

Češ' ich nehyňuje pamiatke!

Výstavy výtvarnej tvorby k 70. výročiu SNP

Po výstave Dubay – Dubayovci v Slovenskom inštitúte v Prahe sme 12. augusta otvorili prvý kolektívny a umelecko-historický výstavný celok koncipovaný pre banskobystrické prostredie.

Výstava SNP/Slovenské umenie proti fašizmu sa konala v priestoroch historickej Radnice mesta Banská Bystrica od 12. augusta do 3. septembra. Banskobystrický celok staval na dielach poskytnutých Stredoslovenskou galériou v B. Bystrici, pričom osobitne pripomenul výtvarníkov-povstalcov banskobystrickej pôsobnosti a pôvodu, resp. rovnako aj účinkovanie výtvarníkov v srdci povstania: Š. Bednára, V. Chmela, J. Paľa, F. Juríka, žijúceho V. Remeňa, J. Baláza, K. Kállaya, ako aj slávne diela a osobnosti – portréty K. Šmidkeho, L. Novomeského, L. Svobodu, A. Dubčeka, resp. autorov ako J. Kulich, O. Dubay, T. Baník, L. Guderna, V. Hložník, E. Goga, J. Jankovič, M. Dúbravec, E. Zelina, Z. Hložníková, S. Harangozó a iných.

Súčasť výstavného celku tvorili štúdie pamätníkov vo Zvolene, v Skýcove, v Bratislave. Išlo o výstavný celok, ktorý však pripomenul aj výtvarný obraz, a to hodnotné, netradičné veduty Banskej Bystrice, Bratislavy a pod.

Za túto výstavu sme si vyslúžili poďakovanie štátneho tajomníka MZV SR P. Buriana, lebo dotvárala prostredie rokovaní prezidentov SR, ČR a Poľska.

Bratislavský výstavný celok, ktorý niesol rovnaký názov, SNP vo výtvarnom umení, s akčným podtitulom Slovenské umenie proti fašizmu, mal vernisáž 14. augusta a výstava sa konala na západnej terase bratislavského Hradu do 31. augusta 2014.

Výstavu otvárali spoločne

predseda SZPB P. Sečkář a podpredsedníčka Národnej rady SR E. Laššáková. Výstavy sa konali pod záštitou predsedu NR SR P. Pašku.

Aj tento výstavný celok sa opiera o galerijné a múzejné fondy – Galérie mesta Bratislavy, Mestského múzea v Bratislave, Múzea židovskej kultúry SNM a Národnej rady SR. Pripomeňme mená klasikov témy a aktívneho boja v Povstaní – Š. Bednár, A. Hol-

Ján Kulich – ústredná plastika Pamätníka SNP v Bratislave, štúdia – bronz 1974.

ly, I. Weiner Král, V. Hložník, J. Kostka, R. Pribiš, pričom výstavný celok prezentoval aj ďalšie vzácnosti – skice Františka Zvaríka z obdobia pôsobenia vo Frontovom divadle a v období väznenia.

No boli tu aj mnohé iné vzácnosti, ako aj reprezentatívne zastúpenie slávnych mien – M. Benka, L. Fulla, L. Guderna, V. Hložník, J. Nemčík, O. Dubay, M. Medvecká, F. Reichentál, F. Gibala, J. Baláž, K. Drexler, M. Jakabčič, F. Hložník, A. Trizuljak, M. Gašpar, J. a Š. Alexy, ďalej súbor štúdií portrétov a pamätníkov SNP a oslobodenia, samostatný tematický blok ako pocta (Ján Nálepka), pričom excelovali tu aj žijúci (donesená mladší) ako I. Schurmann, J. Kulich, M. Rašla, J. Jankovič, Š. Bobota, M. Palko, L. Zelina, Z. Hložníková, S. Harangozó, M. Medúz a autori hodnotnej pôvodnej memoárovej, politickej a umenovednej literatúry ako M. Krno, A. Dubček, T. Štraus a ďalší.

Poskytli sme vzácnu príležitosť napojiť sa z číreho prameňa povstaleckej výtvarnej tradície, pričom uvádzané mená výtvarných osobností majú svoj zmysel, veľa hovoria svojmu publiku, tomu nášmu publiku. Oni nepresvedčujú, oni sú presvedčivé. Svojou autentickosťou a hodnotou ideálu.

Aj preto budeme musieť čím skôr doriešiť, aby naše výstavy mali nielen štátnoreprezentačný význam, ale aj podmienky. No čakajú nás aj ďalšie povinnosti, domáce úlohy – muzeologický nálepkový odkaz, obnova pamätníkov – obzvlášť 2. paradantnej brigády v Dolnej Lehote (Krpáčovo) – a pod.

Ladislav SKRAK, predseda Klubu výtvarných umelcov a teoretikov a kurátor výstav

95-ročný oslávenec – pplk. v. v. Bartolomej Strelc

Je pekné a dôstojné navštíviť hrdinu, vyjadriť mu úctu a pospomínať si na udalosti, ktoré sa stali pred 70 rokmi. Aj my sme navštívili nášho 95-ročného hrdinu, najstaršieho člena ZO SZPB z trebišovskej trojky pplk. v. v. Bartolomeja Strelca. Pred 70 rokmi so zbraňou v ruke sa postavil ako mnohí proti fašizmu – najväčšiemu agresorovi všetkých čias v našich dejinách.

Ako príslušník 1. československého armádneho zboru v Sovietskom zväze prešiel spolu so svojimi spolubojovníkmi bojovú cestu, ktorá sa skončila 8. mája 1945 v Holešoviciach, a bol jeden z tých, ktorí sa zúčastnili vojenskej prehliadky v Prahe.

Po vojne bojoval proti banderovcom v lesoch pri Medzilaborciach. Tam sa zoznámil so svojou manželkou Júliou, ktorá mu porodila jedinú dcéru Valiku. Tá ho vzorne opatruje, o čom svedčí aj tá skutočnosť, že náš hrdina v takom vysokom veku nepožíva žiadne lieky. Je nositeľom mnohých vyzna-

menaní, ale najviac si cení medaily: Za zásluhy v boji proti fašizmu, k jubilejným výročiam SNP, Za službu vlasti a Medailu M. R. Šte-

fánika II. stupňa. Je však hrdý aj na ďalšie, ktoré sú ocenením jeho životného príbehu.

Milan URBAN, foto: M. Malý, tajomník ObIV SZPB

Predseda ObIV SZPB v Trebišove Milan Urban odovzdáva diplom oslávencovi. V pozadí jeho dcéra Valika.

Volné pokračovanie zo str. 1

Otvorený list Európskemu parlamentu a prezidentom európskych štátov

Vážení!

Píšeme Vám z rokovania Medzinárodného výboru vyhnančov a utečencov, obetí fašizmu a nacizmu, ktoré sa konalo v hlavnom mesta Slovenskej republiky v Bratislava v dňoch 19. a 20. septembra 2014.

Na tomto rokovaní sa zúčastnili delegácie organizácií a spoločností z viacerých európskych štátov, ktoré združujú vyhnančov, nútene nasadených a utečencov a nedospelých väzňov z koncentračných táborov, obeť fašizmu a nacizmu v rokoch 1920–1945.

Utrpenie vojnových nedospelých väzňov, vyhnančov, utečencov a nútene nasadených, ktorí sa počas druhej svetovej vojny ocitli pod nemeckou, talianskou, maďarskou, bulharskou, fínskou, chorvátskou a inou fašistickou a nacistickou okupáciou, zanechalo na nich trvalé následky.

Opätovne sme zistili, že v niektorých európskych štátoch sa nevenuje dostatočná starostlivosť zostatným obetiam fašizmu a nacizmu. Nemajú primeranú zdravotnú starostlivosť a sociálne zabezpečenie. Niektorým obetiam vojny doteraz neboli vyplatené právne nároky odškodnenia za materiálne a fyzické škody spôsobené počas druhej svetovej vojny.

Preto vyzývame Európsky parlament a prezidentov európskych štátov, aby sa zoznámili so životnými podmienkami obetí vojen a prijali také opatrenia, aby sa ich životné podmienky zlepšili. Zvláštnu pozornosť je však potrebné venovať osamelým a opusteným osobám. Nesmieme zabudnúť na hrôzy druhej svetovej vojny, na hrdinstvá a obeť v boji proti fašizmu a nacizmu.

Ako živí svedkovia hrôz fašizmu a nacizmu sme rozhorčení, že v Európe sa znova objavujú hnutia šíriace rasovú nadradenosť a nenávisť.

Európska únia a vodcovia európskych štátov a parlamentu by nemali dovoliť, aby sa fašistické a nacistické hnutie aktivovalo. Rozhodne by sa mali postaviť proti všetkým prejavom fašizmu, militantnému pseudovlastenectvu, rasizmu a netolerancie vo svojich štátoch.

Protestujeme, že v niektorých štátoch sú ešte stále súdne žalovaní novinári, ktorí otvorene píšú o fašistických a nacistických aktivitách, organizáciách a osobách, ktoré sa s nimi spájajú.

Nedovoľme aby protidemokratické sily narušovali slobodu a ľudské práva infiltrovaním sa do demokratických inštitúcií.

Vážení,

v roku 2015 si budeme pripomínať a oslavovať 70. výročie víťazstva antifašistickej koalície nad fašizmom za druhej svetovej vojny. Práve táto udalosť je vhodná na to, aby sa celosvetová verejnosť zoznámila s historickými faktami o genocídnej politike nacizmu a fašizmu voči slovanským národom a o zverstvách, ktoré počas druhej svetovej vojny spáchal fašizmus a nacizmus.

Protestujeme proti falšovaniu dejín spojených s nacizmom a fašizmom. Mladá generácia by mala vedieť pravdu o zverstvách nacizmu a fašizmu, ako ľahko sme prišli o slobodu a koľko úsilia stálo naše oslobodenie. Mala by poznať spojeťvo protiv Hitlerovskej koalície a jej hrdinský boj proti nacizmu a fašizmu za slobodu a demokraciu

Dnešné generácie žijú v nádeji, že ľudstvo nezopakuje hrôzy, ktoré dehumanizovali človeka. Vojnové zverstvá, genocídy národnostných menšín a náboženstiev v súčasnosti nám pripomínajú doby fašizmu a nacizmu. Preto pripomíname udalosti z dôb minulých.

Súčasná situácia nás vedie k poznaniu, že doterajšie opatrenia Organizácie spojených národov na predchádzanie násillia a vojen sú nedostatočné. Miliómy novodobých vyhnančov a utečencov, utekajúcich pred chudobou a nebezpečenstvom vojny, súrne potrebujú humanitárnu pomoc všetkých vyspelých štátov. Odmietanie pomoci a stavanie hraničných múrov medzi štátmi, aby ochránili bohatých pred chudobnými, nie je cesta riešenia tohto problému.

Preto vyzývame Organizáciu spojených národov, Európsku úniu, prezidentov európskych štátov, aby aktívnejšie hľadali nové možnosti politického riešenia spolupráce medzi národmi a rôznymi náboženstvami, proti novému nárastu násillia a hrozby vojny.

Účastníci Medzinárodného výboru vyhnančov a utečencov, obetí fašizmu a nacizmu v rokoch 1920–1945

Temný tieň minulosti

Pri prehrávaní v archívoch sa občas nájde niečo, čo poriadne vydesí aj ináč racionálnych ľudí. No a práve to sa stalo nedávno, keď si Audry Amidonová z amerického národného archívu prezerala desaťročia staré fotky. Našla totiž jednu, ktorá ukazuje, kam až siahali nacistické pazúry.

Dokazuje, že ani predvojnová Amerika nebola ušetrená od hitlerovských snáh o rozpínavosť. Jasne to dokazuje fotografia, ktorá zachytáva atmosféru letných táborov v rokoch 1937 a 1938. Tábor, ktoré sa nachádzali tak v New Yorku, ako aj v New Jersey, mali za úlohu jedinú: vytvoriť silné americko-nemecké priateľstvá a šíriť nacistické sympatie, myšlienky a názory po svete. Úlohu do bodky plnili miestne nacistické bunky.

Tábor boli plné uniforiem Hitlerjugend a všade viali transparenty spriaznenými mottami.

Mladí Američania salutovali pri vľajkách so svastikou a počúvali antisemitské prednášky. Nálady v tomto duchu sa rýchlo šírili. Miestne plážové kluby odmietali nielenže prijať za členov Židov, ale vstup zakázali dokonca aj tým, ktorí členstvo už mali. Pri-

dávali sa k nim aj miestne podniky. Dokonca aj v kostoloch boli jasne orientované kázne, aby tí, čo do klubov nechodili, neboli myšlienok Hitlera „ušetrení“.

Čoskoro po objavení fotografií sa v archívoch našiel aj krátky dokumentárny film „Volks-Deutsche Jungen in U.S.A.“ Ten slúžil na nábor nových regrútov vo veku 10 až 17 rokov. Letné tábory pred vojnou nikoho nedešili, dnes je však ich existencia tmavým tieňom americkej histórie. Prekvapivé je, že o ich existenciu a rastúcu popularitu sa nikto nezaujímal do roku 1941, kedy USA vstúpilo do vojny. Až vtedy boli totiž kempy a s nimi spojené organizácie označené za nelegálne a rozpustili ich.

A. MIKUNDOVÁ

Zdroj: slate.com, latimes.com, watershedpost.com

ZRNKÁ HUMORU

Barack Obama je rozčúlený z medzinárodnej situácie až tak, že sa dokonca ani pred manželkou Michelle neudržiava:

„Čo si to už tí Rusi na tom Kryme dovoľujú, tak to je príliš. Nohy by som im za to poodtrhal.“

Michelle: „Len pomaly drahý, len pomaly. Asi si neuvedomuješ, koľko zlata práve takí povyhrávali na paralympiáde v Soči.“

* * *

Slávna hetéra Láis bola istý čas milenkou sofistu Aristippa.

I vraví mu raz priateľ:

„Veď ťa vôbec nelúbi!“

Filozof sa usmial:

„Vino a ryby ma tiež nelúbia a predsa z nich mám pôžitok!“

* * *

Na trhu sa pýta kupujúci:

„Ako to, gazda, že predávate to

vino tak draho? Veď tohto roku bola bohatá úroda hrozna!“

„To máte tak,“ vysvetľuje vinohradník, „keď sa ho urodí menej, stačí jeden strážnik, ale takto musia byť dvaja!“

* * *

Na záchytke:

„V krvi sme vám našli pol drucha promile alkoholu!“

„To vino teda poriadne pokrstili! Minule ste mi pri rovnakej dávke namerali dve promile.“

* * *

„Ale miláčik! Lekár ti zakázal medzi jedlom piť víno,“ upozorňuje manželka svojho manžela.

„V poriadku! Odlož to mäso!“

* * *

Debatujú dvaja pri poháriku:

„Pri súčasnom trende sa môže ľahko stať, že voda bude drahšia ako víno!“

„To som zvedavý, čo budú potom krčmári dolievať do vína?“

* * *

V jedno nedeľné popoludnie dopravný policajt uvidel, ako auto kľučkuje po diaľnici. Vyštartoval za ním a zastavil ho. Vodič vystúpil a slušne pozdravil. Policajt ho požiadal o vodičský preukaz a začal sa vypytovať:

„Kam máte nasmerované?“

„Idem si domov odpočínúť. V kostole sme mali piknik a trochu som sa prejedol. Slávili sme totiž deň, keď Ježiš nasýtil štyri tisíc ľudí.“

„A čo ste pili?“

„Mal som len pár pohárov vody.“

„No, to je zaujímavé... je z vás cítiť víno!“

„Vino? Zo mňa? Tak to Boh urobil ďalší zázrak!“

autor výroku: SEUME	americký reper	ženské meno	neudieralo	anóda, po česky	spletá	ukazovacia zámena	snovaním zhotovil	pomôcky: LITOTAL, ROVE, NOJA, NAS, NARON	ruský dlhosrstý chrt	aktívny, po nemecky	chvíľa, po taliansky	3. časť tajničky	existuje
nenahromad' vozením								lutuj					
patriace Alene								ako					
2. časť tajničky												4. časť tajničky	odcudzila
	okraj	kráča						nevrieskajú					
kameň na ostre- nie kopy		množstvá nastrihanej ovčej vlny						tipujete					
1. časť tajničky											EČV Ru- žomberka		
kypri pluhom											zlosti sa		
pobrežný, po ne- mecky													
5. časť tajničky													
dihé plášte bez rukávov													

Správne vylúštenie tajničky z č. 18 znie: **Neláskavé slovo je najostrejší meč.** Knihu posielame **Romanovi Rajcovi do Popradu.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

BOJOVNÍK

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • Šéfredaktor Dr. Vladimír Mikunda, editor Dr. Vladimír Dobrovič, redaktorka Mgr. Adriana Mikundová, tel. 02/38 10 49 48, e-mail sefredaktor@szpb.sk • Internet: http://www.szpb.sk, e-mail sekretariát ÚR SZPB: sekretariat@szpb.sk, redakcia: zlata.haringsova@szpb.sk, • Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • IČO 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Vychádza dvoj týždne, cena jedného čísla 0,44 € • Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Námestie slobody 27, 810 05 Bratislava, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Predaj v novinových stánkoch zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegrasso, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • Tlač: DOLIS, s.r.o., Dostojevského rad 1, 811 09 Bratislava. Ročník XXXVIII (LIX) • Podávanie novinových zásielok povolené Riaditeľom pošty pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, ISSN 0323-2018 • Evidenčné číslo: EV 204/08

HISTORICKÝ KALENDÁR

2. október 1939 – Francúzsky predseda vlády Eduard Daladier a čs. veľvyslanec Štefan Osuský podpisujú dohodu o formovaní čs. vojsk vo Francúzsku.

2. október 1944 – V Banskej Bystrici bol zriadený Hlavný stan SČK, ktorý organizoval zdravotnícko-pomocnú činnosť pre potreby povstaleckých bojovníkov.

2. október 2010 – Nemecko podľa Versailleskej mierovej zmluvy z roku 1919 zaplatilo poslednú čiastku na úrokoch súvisiacich s obrovskými finančnými reparáciami uvalenými po prvej svetovej vojne.

3. október 1944 – Na trati Hronská Dúbrava – Svätý Kríž nad Hronom sa objavuje druhý z troch povstaleckých vlakov, Hurban. Dňa 4. októbra bojuje pri Čremošnom. Po oprave začal 25. októbra 1944 operovať na trati Banská Bystrica – Diviaky.

4. október 1969 – Slávnostne sú sprístupnené priestory múzejného oddelenia Svidník, ktoré nadviazalo na tradície Duklianskeho múzea, ktoré vzniklo v roku 1965. (Obhospodaruje sa tu vyše 10 tisíc zbierkových predmetov.)

5. október 1938 – Edvard Beneš abdikuje na funkciu prezidenta ČSR.

5. október 1944 – Generál Jan Sergej Ingr ako hlavný veliteľ na Slovensko oznámil: „Dekrétom prezidenta republiky zo dňa 19. septembra je zriadené veliteľstvo 1. armády a divízy generál Viest bol ustanovený za veliteľa 1. armády... Veliteľ armády... podlieha priamo a bezprostredne rozkazom hlavného veliteľa... Bude veliť všetkým poľným čs. jednotkám, organizovaným na území Slovenska a riadiť ich operácie podľa smerníc hlavného veliteľa...“

6. október 1944 – O 6 hodine prekročili jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR Dukliansky priesmyk. V súčinnosti so 67. streleckým a 31. tankovým zborom.

6. október 1944 – V noci na 6. októbra pristálo na letisku Tri Duby 162 lietadiel s čs. oddielmi.

7. október 1944 – Rokovala Vojenská rada 1. UF o situácii na Slovensku. Počet partizánov na Slovensku sa na tomto rokovaní odhadoval asi na 15 tisíc. Po porade vydal maršal Konev rozkaz: „1) Vytvoriť na oslobodenom území Slovenska pod Viestovým velením jednotné velenie a podriadiť mu všetky partizánske brigády, ktoré držia obranu oslobodených častí Slovenska. Partizánsky štáb musí svoju činnosť koordinovať s Viestovým štábom. 2) Štáb partizánskeho hnutia (UF) musí riadiť všetky jemu podriadené brigády a oddiely a zaistiť ich vyzbrojenie, najmä protitankovými prostriedkami. 3) Vyžiadať od všetkých brigád v tle zvýšenú bojovú činnosť na hlavných dopravných spojoch a ničiť nepriateľa. 4) S pomocou parašutistov a prevedením oddielov zo Slovenska organizovať partizánske hnutie v Čechách a na Morave. Štáb pri plnení týchto rozkazov zoznámi s týmto rozkazom aj slovenský partizánsky štáb a zabezpečí vyzbrojenie.“

Veliteľom partizánskych oddielov na strednom Slovensku Konev rozkázal: „S cieľom zjednotiť úsilie všetkých ozbrojených síl na strednom Slovensku pre boj s nemeckými okupantmi rozkazujem: 1) Partizánskym brigádám a oddielom v operatívnom vzťahu vojsť do operatívneho podriadenia veliteľa 1. čs. armády generála Viesta. 2) V otázkach organizačných a politického vedenia plniť rozkazy operatívnej skupiny štábu partizánskeho hnutia plukovníka Asmolova, ktorý bude dostávať v tejto časti rozkazy od Vojenskej rady 1. UF.“

8. – 12. október 1944 – Prebieha slávny povstalecký protiútok jednotiek 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR v priestore Železná Breznica – Trnavá Hora. Dňa 10. októbra dobyli Jalnú a o dva dni na to Hronskú Dúbravu.

9. október 1944 – Na základe dohody z tohto dňa financovala slovenská vláda okupáciu Slovenska nacistickými jednotkami, čím hitlerovskému Nemecku umožnila pokračovať v drancovaní hospodárskych zdrojov Slovenska, násilne využívať pracovné sily na stavbu opevnení na Slovensku a v Nemecku a evakuovať výrobné zariadenia zo závodov.

12. október 2007 – Prezident V. Juščenko udelil titul Hrdina Ukrajiny Romanovi Šuchevyčovi a 20. januára 2010 Stepanovi Banderovi. Donecký „okružný“ administratívny súd uznal tieto prezidentské výnosy 2. apríla 2010 za nezákonné.

14. október 1944 – Vo zvolenských železničných dielňach dokončili posledný z troch obrnených vlakov, Masaryk.

14. október 1944 – Generál Ingr oznamuje Viestovi: „Nariadil som generálovi Pikovi už 20. septembra, aby prerokoval podriadenie leteckého pluku a 1. čs. zboru (v ZSSR) tebe, ihneď ako dôjde k jeho spojeniu s vojskom na Slovensku... Súdim, že za dnešného stavu vojenskej organizácie na Slovensku by bolo účelnejšie vyňať zo zboru niektoré prvky a podriadiť ich priamo armáde (Viestovej)... Mám na mysli predovšetkým parabrígađu... Rovnakým spôsobom by mohli byť použité 1. a 3. brigáda zboru, čím by mohlo byť veliteľstvo zboru zrušené...“

15. október 1940 – Do amerických kín sa dostáva satirický film Diktátor s Charliem Chaplinom.

15. október 1944 – V Podbrezovej sa koná konferencia závodných rád, ktorá položila základy pre jednotné odbory v ČSR.